

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Slovenski narod svojemu kralju ob petnajstletnici njegovega rojstva

Ko danes obhajamo rojstni dan našega vladarja, kralja Petra II., se spominjamo njegovega pokojnega očeta, ki je postavil osnove močni in ugledni državi Jugoslaviji, ki jo spoštuje in z njo računa vsa Evropa. Krmilo te države bo prevzel kmalu njegov sin, ki je podedoval vse odlične vrline svojega velikega očeta. Iz države, ki so vanjo butali valovi velikih zmed in težav, ki so po vojni zajeli vse omikani svet, je v dvajsetih letih zrastle mogočna tvorba, ki je globoko zakoreninjena v državljanski zavesti in ljubezni ljudstva do skupnega doma, obdana od sosedov, ki jo spoštujejo in so z njo zvezani po prijateljskih dogovorih, ter upoštevana kot močan činitelj miru in blagosnega sodelovanja med narodi naše celine. Velika in srečna je dediščina, ki jo bo upravljal naš vladar, ko zasede prestol, in njemu bo usojeno, da jo obogati še bolj po darovih svojega uma in po krepi volji, ki je glavna čednost Karadjordjevičev.

Naš mladi kralj dorašča v polnega moža v času regentstva svojega visokega sorodnika kneza-namestnika Pavla, pod katerim je naša država v notranjem in zunanem pogledu dosegla po zaslugi njegove modrosti, ki si je izbrala najboljše in najposobnejše moze Jugoslavije za svoje sodelavce v vladi, najvišjo stopnjo razvoja do sedaj. Doba kolebanja, nesigurnosti, nerazumevanja pravih državnih in ljudskih potreb in časa ter našim razmeram neprimernih metod je minula; napake, izvirajoče iz preživelih negodnih ideologij in strankarske ozkosrčnosti, so se popravile in se še popravljajo in ustvarilo se je jedro politične zrelosti, smisla za skupnost, odgovornosti za celoto in požrtvovalne podreditve posameznih interesov državnemu blagru, okoli katerega se zbirajo vse zdrave sile in zmožnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev. Po neumorni in strogo smotrni delavnosti te vlade so se sprostile tudi vse naše ustvarjajoče sile v gospodarskem življenju, tako da je država dosegla toliko višino blagostanja, na kakršni do sedaj še ni bila, in ki se bo, kakor trdno upamo, še množilo, ter bo po pametnih socialnih zakonih prišlo v dobro vsem slojem ljudstva, predvsem našemu kmetu in delavcu. Kaj čuda, da si je država, v kateri vladata mir in red, katerega ne ustvarja sila, ampak vztrajno delo vlade v splošen prid, priborila v družbi evropskih narodov in držav ugled, ki se čedalje bolj veča, je iz nasprotnikov napravil dobre prijatelje in nam zaslužil v sedanjem resnem trenutku mednarodnega življenja, ko se odločajo velike stvari, mesto, na katerem moremo izpregovoriti važno in tehtno besedo.

To je država, ki ji bo naš ljubljani kralj Peter čez par let stopil na čelo, temeljito pripravljen na to najvišjo čast in nalogo po svoji visoki materi, skrbnih vzgojiteljih in velikih osebnih talentih ter po vsem ozračju, v katerem živi in iz katerega srka njegova mlada duša pobude, sile in zadržanje, kakor je potrebno modernemu vladarju s širokim razgledom, globokim poznavanjem ljudskih potreb in vztrajno voljo, ki jo vodita modrost in previdnost. Ni še vse narejeno, treba je storiti še veliko in predvsem poglobiti čustvo in voljo do čim soglasnejše skupnosti med nami, da bo naša država močnejša in močnejša. Našemu kralju pa, ki tako rad biva v naši sredini, kliče slovenski narod: Bog živi bodočega vladarja in ga nam ohrani dolgo, dolgo!

London in Praga stalno v zvezi

Vsi razgovori o čl. vprašanju strogo tajni Vse pričakuje Hitlerjevega govora

Praga, 5. septembra. KTS. Ashton Gvatkin, ki je večer popoldne vrnil v Prago, je takoj obiskal lorda Runcimana v njegovem hotelu in mu poročal o razgovorih, ki jih je v Achu imel s Konradom Henleinom. Runciman je po razgovoru s Gvatkinom takoj telefonično govoril z Londonom.

Lord Runciman je po sestanku s Gvatkinom dal dopisniku Havasa naslednje izjavo: »Gvatkin mi je poročal o razgovorih z Henleinom. Vtisi so zadovoljivi. Moramo pa se izogibati pretiranega optimizma.«

Iz pisarne lorda Runcimana zanikajo vesti neke londonske agencije, češ, da misli lord obiskati Hitlerja. Merodajni krogi izjavljajo, da lord Runciman ne bo še tako kmalu zapustil Prage.

London, 5. sept. KTS. Zunanji minister Halifax bo ostal to pot nekaj časa v Londonu. Iz Prage poročajo, da je imel predsednik vlade dr. Hodža daljši sestanek z Ashtonom Gvatkinom.

Angleška vlada je dobila poročilo britanskega poslanstva v Pragi o večeršnjih razgovorih med Ashtonom Gvatkinom in Henleinom v zvezi s Henleinovo avdienco pri Hitlerju. To poročilo zdaj vestno proučujejo. Poudarjajo, da je bil ta razgovor skrajno zapužnega značaja in da ga bodo tako smatrali tudi v londonskih uradnih krogih.

Runciman je bil pri dr. Benešu

Praga, 5. septembra. c. Lord Runciman je ob 11.30 bil sprejet pri predsedniku dr. Benešu. Oстал je pri njem do 13.30.

Gvatkin je obiskal predsednika vlade dr. Hodžo in mu poročal o sestanku s Henleinom.

Ob 17.30 popoldne se je sestel politični odbor ministrov, ki bo proučeval položaj.

Praga, 5. sept. AA (Havas) Tajništvo lorda Runcimana sporoča: Lord Runciman in njegova soproga sta se snoči vrnila v Prago. Ashton Gvatkin se je večer v Achu sestal s Konradom Henleinom. Na tem sestanku sta govorila o Henleinovem obisku pri Hitlerju. Navzoč je bil tudi princ Hohenlohe. Gvatkin je obiskal tudi Henleinovo soprogo. Predsednik republike dr. Beneš je danes ob 11.30 sprejel lorda Runcimana.

Hitler v Nürnbergu

Nürnberg, 5. septembra. AA. (DNB.) Vodja rajha Hitler se je danes dopoldne ob 11 pripeljal s posebnim vlakom iz Monakovega v Nürnberg. Na razkošno okrašenih postaji so Hitlerja pozdravili namestnik voditelja Rudolf Hess, Gauleiter Streicher in nürnberški župan. Velikanska množica je pred prihodom Hitlerja navdušene ovacije. S Hitlerjevim prihodom v Nürnberg se začne zasedanje kongresa.

Žica je priredila Hitlerju navdušene ovacije. S Hitlerjevim prihodom v Nürnberg se začne zasedanje kongresa.

Po odhodu s postaje je Hitler obšel častno četo in se med navdušenimi ovacijami prebivalstva odpeljal po bogato okrašenih ulicah v Nemški dom.

Berlin, 5. sept. b. Notranji in zunanje-politični interesi Nemčije se koncentrirajo na strankarski kongres v Nürnbergu, ki se začne jutri. Letošnji strankarski kongres bo v znamenju nemške vojske, ki dobiva vso večjo važnost zaradi raznih zapletljiv. V Nürnberg pride 15.000 vojakov, ki bodo na veliki vojaški paradi v ponedeljek defilirali pred Hitlerjem in diplomatskim zborom. Računa se, da se bo v času kongresa koncentriralo v Nürnbergu 200.000 uniformiranih pristašev kanclerja Hitlerja. Danes zjutraj sta odpeljala iz Berlina dva posebna vlaka s pristaši Hitlerja in diplomatskim zborom. Na kongres pridejo predstavniki dveh velikih sil, da slišijo govor in poslanico kanclerja Hitlerja, kateri se pripisuje največja važnost z ozirom na sedanji položaj v Evropi.

Kongres Nemcev iz tujine je zaključen

Stuttgart, 5. septembra. AA. (DNB.) Včeraj je bil tukaj slovesno zaključen šesti kongres Nemcev, ki žive v tujini. Na veliko manifestacijo na trgu pred Bavarskim dvorcem je prišlo nad 100 tisoč ljudi. Minister rajha Göbbels je imel velik govor. Na manifestacijo so prišli najvišji funkcionarji narodno socialistične stranke in zastopniki vojaških in mestnih oblasti.

Na proslavah žetve

Praga, 5. septembra. b. Po vseh sudetsko-nemških mestih so včeraj priredili proslave žetve. »Dan žetve«. Na teh proslavah so govorili prvaki stranke. Najznačilnejši je bil govor, ki ga je imel v navzočnosti Henleina v Achu poslanec Wolner, ki je rekel, da je sporazum med češkoslovaško vlado in sudetskimi Nemci mogoč edino na podlagi osemih točk, ki so bile sprejete v Karlovih Varih.

Wolner je rekel, da Nemčija ne želi vojne, da pa mora 3 in pol milijona Nemcev, ki žive v češkoslovaški državi, dobiti pravice, ki jim gredo kot delu velikega nemškega naroda. O kakem kompromisu ni niti govora, temveč so zahteve, ki so jih zastopniki sudetskih Nemcev stavili v Karlovih Varih, izhodna točka za sporazum.

Govor poslanca Wolnerja je vzbudil v političnih krogih veliko senzacijo, ker smatralo, da ne more do- prineti k popuščanju napetosti. Zaradi tega se ni tre-

ba predajati kakemu optimizmu glede razgovorov. Smatralo, da je Wolnerjev govor nekaj odgovor na navodila, ki jih je Henlein prinesel iz Berchtesgadena.

Praga, 5. septembra. AA. (ČTK.) Sudetsko-nemška stranka je v raznih krajih priredila v nedeljo proslave žetve. Posebno pozornost je zbudila prireditev v Češkem Krumlovcu, kjer se je zbralo okoli 2000 ljudi. Govoril je senator Prognor.

Velik shod v Plznu

Plzen, 5. septembra. AA. (ČTK.) Včeraj je bil na tukajšnjem velesesiju velik shod, ki se ga je udeležilo nad 50.000 Čehoslovakov. Na shod je prišel predsednik senata Soukup in mnogo uglednih osebnosti. Vsi številni govorniki so poudarjali, da Češkoslovaška želi sporazuma z vsemi svojimi manjšinami in da jim hoče dati koncesije, ki pa ne smejo biti nevarne za edinstvo Češkoslovaške.

Francija zbira svojo oboroženo moč

Pariz, 5. sept. c. Havas objavlja uradno poročilo, da je francoska vlada iz obrambnih ozir- rov in zaradi trenutnega mednarodnega položaja morala podvzeti več izrednih ukrepov. Ti ukrepi so bili potrebni zaradi tega, ker je Nemčija pod- vzela gotove korake na nemško-francoski meji. Zato tudi francoska vlada meni, da so njene se- danje varnostne odredbe potrebne.

Da bi ohranila pravilno številno stanje pri tehničnih in trdnjavijskih vojaških oddelkih, je vlada sklenila vpoklicati rezerviste, ki pripadajo tem oddelkom. Vsi vojaki in vsi častniki, ki so na dopustu, se morajo takoj vrniti v svoje vojaš- nice.

Havasova poročila opozarja javnost, naj se ne vznemirja in naj ostane mirna, ker je hladno- krvnost ljudskih množic v takih trenutkih najbolj potrebna. Sicer pa se splošni položaj po zadnjih vesteh pomirjuje.

Pariz, 5. sept. b. Dve francoski garniziji od luxemburške pa do švicarske meje sta konfinirani v svojih vojašnicah. Vsi častniki, podčastniki in vojaki, ki so odšli na dopust, so bili brzojavno poklicani nazaj v svoje čete. Kakor javljajo iz Metz, je Francija mobilizirala vse svoje tehnične čete.

Nemški odgovor na govor francoskega zun. ministra

Berlin, 4. sept. AA. (DNB.) Včeraj je v Pointu Gravesu govoril francoski zunanji minister Bonnet. List »Deutsche diplomatische Korrespondenz« na ta govor objavlja članek, v katerem pravi med drugim:

»Nikdo ne bo nikjer proti načelom, ki jih je postavil francoski zunanji minister. Ta načela so bila ideal francoskih vojakov v svetovni vojni, vendar pa tudi ideal njihovih nasprotnikov. Fran- cijca ne bo mogla storiti večje usluge za mir, kot pa ravno sedaj v primeru, ki ga je omenil tudi

Velike povodnji na Moravskem

Praga, 5. septembra. AA. (ČTK.) Še zmerom prihajajo vesti o veliki povodnji, nastali zaradi dežja zadnjih dni. Mnogo rek in potokov je pre- stopilo bregove. Poplave so ponekod katastrofal- nega obsega. V gornjem toku reke Morave nad Rohatcem voda neprestano narašča in sega že 537 cm nad normalo. Med Rohatcem in Sudmo- jerico je ukinjen ves promet. Voda je preplavila cesto. Tudi spodnji tok reke dalje narašča. Pone- kod se je voda razlila v pravo jezero. Reka Mo- rava v zgornjem toku pada. V Olomucu je voda dosegla preteklo soboto 400 cm nad normalo. Povodenj je mnogo strašnejša od povodnji pred 12 leti.

Praga, 5. septembra. AA. (ČTK.) Včeraj so slavnostno otvorili praški jesenski velesesij. Ze včeraj si je velika množica ljudi ogledala pavil- ljone tega velesesija.

Bonnet, in ki v tem trenutku izziva največjo skrb, to pa na ta način, če bo stremela za tem, da se praktično izvedejo načela pravičnosti in svobode. Če skušamo vse to opazovati v luči stvarnosti, tedaj na žalost ne bomo mogli mimo ugotovitve, da so se v preteklih stoletjih na tej strani skušale odstraniti vse nevarnosti te vrste. Zato bi v Nem- čiji vsi z največjim zadovoljstvom pozdravili, če bi v novih izjavah Bonnet zarisal načrt, ki ga Fran- cijca hoče uresničiti, in to praktično in energično, ne da bi pri tem hotela doseči svoje propagandne namene. Tedaj tudi Nemčija ne bo zamudila pri- like, da bi šla po isti poti.«

Med Poljsko, Romunijo in SSSR nova država za Žide

Praga, 5. sept. m. Kakor izvemo iz dobro poučenih krogov, sta se Poljska in Romunija sporazumeli, da bosta glede rešitve židovskega vprašanja in pod vtisom zadnjih vest iz Ita- lije samostojno odločali o židovskem vpra- šanju. Pravi se, da bosta Poljska in Romunija uredili na svoji meji posebno ozemlje pri- bližno 30.000 kvadratnih milj, na katerem bosta naselili 5 milijonov Židov. To ozemlje se bo prenosovalo v židovsko državo, ki bo prevzela vse Žide iz Poljske in Romunije. Kakor zvemo, vlada tudi v sovjetski Rusiji veliko zanimanje za to državo, in bi Rusija tudi pristala na to, da odstopi na razpolago tej novi državi del Ukrajine.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno. Zemunska vremenska napoved: Pretežno oblačno z dežjem na večji severni polovici.

Slovenski dan v Kočevju

Pretekla nedelja je bila v vrsti dogodkov, ki nam nizajo zgodovino slovenskega naroda in zgodovino države, veliko pomembna, kakor pa bi bilo na površju pogled videti. Poleg mnogih drugih taborov po naši ožji domovini, ki so bili sicer lepi in za okrepitev narodne in državljanske zavesti v vsakem posameznem okolju pomembni, vendar pa tolikim drugim podobnim taborom enaki, je bil tudi tabor v Kočevju, katerega zgodovinski pomen označuje naziv, pod katerim je bil napovedan in prirejen: Slovenski dan v Kočevju. Takega dne Kočevje v zgodovini svojega stoletnega obstoja še ni doživelo.

Slovinci so živeli v njem in v okolici od pamtveka, odkar je naš rod to zemljo naselil, toda slovenskega dne v Kočevju še ni bilo. Razen kratkotrajnih znakov narodne probude takoj prve dni po osvobojenju, po razpadu avstro-ogrške monarhije, še nikdar slovenska beseda in slovenska pesem ni tako pogumno in tako odločno odmevala v Kočevju, kakor v nedeljo. Odkar so Ortenburžani, začeni s letom 1267 in za njimi vsi tujerodni plemiški gospodarji, začeli v to po Slovincih redko naseljeno dolino naseljevati Nemce, se je za to ozemlje razvijal spor, ki je s prebujajočo se narodno zavestjo avtohtonega prebivalstva v naseljenici večkrat dosegal zelo ostro stopnjo. Toda naseljeni rod je imel do razpada avstro-ogrške monarhije za seboj državo in vso njeno moč, da je bilo avtohtono prebivalstvo vedno potisnjeno ob stran, kot neki rod, ki ima za seboj kvečjemu nekaj idealnih kaplamo, tu in tam kakega učitelja, ki se ne sramuje svojega porekla, kakega redkega izobraženca — in nič več, nobene pesmi in nobene veljave. Po zlomu avstro-ogrške monarhije je naseljeno nemštvo postalo narodna manjšina, kakor je takratni prevrat ustvaril toliko drugih narodnih manjšin v Evropi. Toda v Kočevju se je vsa leta doslej kaj malo čutilo, da Avstro-Ogrske ni več. Posebne zgodovinske okoliščine so prinesle, da tu pravga osvobojenja še ni bilo. Naseljeno nemštvo se zlepa ni moglo živjeti, da državnega poglavarja na Dunaju in njegovega umetnega varstva in njegovih privilegijev ni več. Še bolj tuj pa je bil novi položaj tistim narodnim odpadnikom, ki so dolga leta kot za nagrado za svoje odpadništvo imeli pravico počivati v gospodarstvi senci in uživati izdajalski kruh z njegove bogate mize. Vse doslej se je o Kočevju govorilo kot o nekem tujerodnem otoku, proti čemur je avtohtono slovensko prebivalstvo vedno protestiralo, toda velikokrat z žalostjo in bridkostjo v duši, nikoli pa ti protesti niso mogli prodreti v svet, nikoli niso imeli izvršne moči. Spor za to ozemlje je neizprosno tekla naprej. V njem so najbolj vidne vloge igrali narodni odpadniki, ki se jim pisana suženjska uniforma zdi lepša kot preprosta, pa svobodna domača obleka.

Nedeljski slovenski dan je postavil mejnik v ta razvoj. Sporno ozemlje je bilo na naj-slovesnejši način, ob asistenci nad 6000 glave množice, v besedi in pesmi proglašeno za naše: da je to slovenska zemlja, da tod prebiva slovenski rod. To je bilo povedano tako na glas, da te proglasitve nihče ne bo mogel več ovrči. Povedano pa je bilo tudi, da velja za narodne

manjšine ista gostoljubnost, ki je notorična za vse ozemlje naše države — ki jih pa zato seveda veže ista dolžnost do lojalnosti, kakor je to običaj po vsem svetu. Tako je bilo na Kočevskem za 20 letnico Jugoslavije vse postavljeno na svoje pravo mesto: avtohtoni narod, ki je nosilec države, in narodna manjšina, ki tu živi in je njeno razmerje do večinskega naroda in države določeno, za narodne odpadnike pa tu ni več mesta vsaj na belem dnevu ne, v mrak dvoživkarstva pa ne morejo več, ker je slovenski dan to sramotno pesem zaključil in jo nadvaldal s svojo himno. Prvič v zgodovini Kočevja je bila slovenska beseda na glas in javno govorjena, prvič je slovenska pesem neustrašeno odmevala po starem trgu, prvič je v Kočevju plapolala zastava države kot edino resnično, edino veljavno znamenje državne pripadnosti.

Avtohtoni slovenski rod — dolga desetletja zatiran in zapostavljen — je ves priklil na dan in praznoval svoje osvobojenje v sijaju in navdušenju, kakršnega na običajnih taborih ni videti. Kaj takega v Kočevju doslej še nihče ni uprizoril, ne Nemci, tudi takrat ne, ko jim je Dunaj dajal vso oblast, ne narodni odpadniki, ko je njihova politična igra najbolj cvetela. To more prirediti samo narod, ki je gospodar zemlje in ki hoče to potrditi pred vsem svetom. Ta narod je v nebrzdanim veselju pokazal, da čuti osvobojenje, sicer 20 let za ostalimi pokrajini, pa vendar — svoboda je toliko bolj sladka, ker se je bilo treba zelo trdo za njo boriti, domača beseda je toliko bolj častljiva, ker ji je bilo tako težko priboriti tisto spoštovanje, ki ji doma gre. Slovenski dan v Kočevju je šele pokazal, da Dunaj tudi za Kočevje ni več glavno mesto, da je avstro-ogrška monarhija tudi za Kočevje razpadla, v triumfalnih sprevodih po mestu in v veličastnem zborovanju je pokazal, da je tudi nad Kočevjem Slovenija in da Kočevje tako spada v Jugoslavijo kakor Ljubljana, Maribor, Slavonki Brod in Skopje. Tu ni več nobenega otoka, na katerem bi veljala kaka druga postava kot po ostalem ozemlju države, to ni noben steber več, ki naj bi komu služil kot opora za kako stopnjo kam naprej. Kočevje je praznovalo slovenski dan in ga je praznovalo v vsem sijaju in veličini.

Pa še ene značilnosti tega dne ne smemo preiti. Bolj kot kje drugod je narod tu pokazal svoje veselje in ponos, da ima v svoji sredi voditelje, ker v te odročne kraje je redkokdaj zaide kdo iz središča. Kakršnih pozdravov in izrazov ljubezni in vdanosti je bil v Kočevju deležen dr. Korošec, je nepopisno. Narod je hotel pokazati svojo dušo, s katero se oklepa svojega materskega naroda, in je to izrazil s tem, da je narodnega voditelja vse ure, dokler se je mudil v Kočevju, obšipal s pozdravi, rožami in vzkliki, da kaj takega v Kočevju še nihče ni doživel.

Slovenski dan v Kočevju je zgodovinski dogodek. Prvič v zgodovini so naseljenici tu na glas slišali, da niso gospodarji, ampak narodna manjšina, ki nam mora priznati, da se do nje zelo gostoljubno obnašamo. Narodnim odpadnikom pa je bil oznanjen konec njihove puhle slave.

Blum proti Daladieru

V Franciji se pripravlja nov stavkovni val

Pariz, 5. sept. Komunisti so zbrali v Parizu 50 tisoč ljudi, ki so v zimskem Velodromu poslušali rdeče demagoge in vpili: »Daladier mora odstopiti!« V Havru je proti vladi demonstriral 20 tisoč ljudi, v Rouenu 15 tisoč, v Amiensu tudi 15 tisoč, v Nantesu 10 tisoč in v Troyesu 5 tisoč, napovedani pa so še drugi shodi. Gospod Blum v »Populaire« je kar ves iz sebe od radosti nad tem komunističnim napadom na vlado, ki zahteva več dela.

Vzrok tega Blumovega zahrbtnega napada je v tem, ker želi, da bi zopet prišel na čelo vlade. To pa zaradi tega, ker bodo obnemem z novim zasedanjem poslanske zbornice, ki se kmalu zbere, tudi volitve v senat in bi Blum rad dobil v roke oblast, da bi zadal senatu, ki ima protisocialistično večino, tisti udarec, katerega on že dolgo namerava.

»Temp« je zaradi te taktike Bluma zelo

ogorčen in pravi, da demagogi, ki so v Velodromu hujskali francosko delavstvo, ki je v svoji duši globoko patriotično, niso kričali, kakor bi bili morali, če bi bili pravi Francozi: »Domovina je v nevarnosti!« ampak napovedali splošno stavko zato, da bi v Franciji počivalo vse delo, medtem ko v drugih državah delo vre noč in dan, da bi domovina bila močna. Kako se to strinja s tem, pravi »Temp«, da listi skrajne leve dan na dan alarmirajo javnost, kako zelo da se oborožujeta Nemčija in Italija, njihovi voditelji pa zdaj napenjajo vse sile, da onemogočajo zvišanje dela in skušajo v tako resnem mednarodnem trenutku zopet izzvati notranjo krizo.

Težaki v Marseille štrajkajo dalje, v Somvajski stavki 14 tisoč tekstilnih delavcev, tramvajski delavci, kakor tudi delavci in nameščenci javnih podjetij v Parizu pa se na štrajk že pripravljajo.

Belgrad pred kraljevim rojstnim dnevom

Belgrad, 5. septembra. m. Z ozirom na jutrišnje praznovanje rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. vlada v prestolnem mestu slavnostno razpoloženje. Vse hiše, palače in izložbe so okrašene s sliko Nj. Vel. kralja, kraljevskega doma, Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, z državnimi zastavami, prepogami, cvetjem in zelenjem. Danes zvečer je slavnostna seja belgrajske občinske sveta, katere se udeležijo tudi zastopniki narodnih, prosvetnih in humanitarnih društev ter drugih organizacij. Po slavnostnem govoru mestnega župana Iliča bo po glavnih ulicah slavnosten sprevod. Pripravlja se velika baklada. Na Terazijah so postavljeni 20 m visoki stebri, na katerih se bleščijo v žarnicah kraljevske krone, na vsakem drugem stebri pa gorijo bakle. Na prostoru pred kavarno »Moskva« je belgrajska občina postavila 10 m visok emblem z inicialkami Nj. Vel. kralja Petra II., okolica pa je obdana na manjših drogih z državnim grbom in državnimi zastavami. Fontanela na Terazijah je preurejena tako, da se voda spreminja v zeleni, modri, rdeči in beli barvi. Nocoj bo tudi prirejena beneška noč na Savi, kjer bodo vsi čolni okrašeni s lampijoni in narodnimi zastavami. Iz notranjosti države že sedaj, posebno pa iz tujine, od naših kolonistov prihajajo vdanostne brzojavke o rojstnem dnevu Nj. Vel. kralja. Letos se posebno kaže, kako lepo se državljeni spominjajo rojstnega dne.

Kakor vsako leto, bo tudi letos posebno lepa revija naših čet iz belgrajske garnizije na Banjici. Revije se bodo udeležili člani kraljevske vlade, diplomatski zbor in drugi odličniki.

Tudi Zagreb se pripravlja

Zagreb, 5. sept. b. Danes na predvečer kraljevega rojstnega dne je vse mesto okrašeno s

slovenskimi zastavami. Vsi zagrebški časopisi so objavili sliko Nj. Vel. kralja Petra II. in obširne članke o njem. Za jutri se pripravljajo velike svečanosti. Vse pridobitno delo bo počivalo. Mnoga društva so imela danes svečanostne seje, na katerih so govorniki govorili o našem mladem kralju in s katerih so bile odposlane vdanostne brzojavke.

Smatra se, da bodo jutrišnje svečanosti tako v svojem obsegu, kakor s svojimi pripravami prekosile vse dosedanje svečanosti.

Velik ukaz o odlikovanjih

Belgrad, 5. septembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. je s ukazom kr. namestnikov odlikovan z redom Karajorgjeve zvezde 3. stopnje ministriški predsednik in zun. minister dr. Milan Stojadinović.

Belgrad, 5. septembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov od 5. septembra 1938 so bili na predlog ministrskega predsednika odlikovani:

z redom jugoslovanske krone prve stopnje pravosodni minister Milan Simonović in minister za gozdove in rudnike Bogoljub Kujundžić; z redom sv. Save 1. stopnje minister brez listnice Džafer Kulenović, trgovinski minister Nikola Kabalin in minister za telesno vzgojo ljudstva dr. Mirko Bujić; z redom jugoslovanske krone 2. stopnje član državnega sveta dr. Radoje Jovanović; z redom jugoslovanske krone 3. stopnje člani državnega sveta Steinmetz, dr. Rudolf Sorodowski, dr. Maksimilijan Doležal in Vulović Danilo; z redom sv. Save 2. stopnje dr. Josif Barič, podpredsednik državnega sveta, ter člani državnega sveta Dragomir Todorović, dr. Ciro Supilo, dr. Peter Miličić, Dragiša Leovac, Vojislav Nikolić, Luka Pistelić in dr. Fr. Svetelj. Z redom sv. Save 4. stopnje: šef glavne kontrole pri orednji carinski blagajni v Ljubljani Mihajlo Jovanović, šef krajevne kontrole pri finančnem ravnanstvu v Ljubljani Krešimir Korošak, šef krajevne kontrole pri ravnanstvu drž. železnice v Ljubljani Magolič Srečko; z redom sv. Save 5. stopnje arhivar glavne kontrole Radašin Antonijević, preglednik računov pri krajevni kontroli finančnega ravnanstva v Ljubljani Valen Fuks.

Osebnosti

Belgrad, 5. sept. m. Imenovani so za profesorje 8. skupine sledeči dosedanjí suplentit Filip Terčelj v Ljubljani, Viktor Fabjan v Novem mestu, Vendelin Legiša v Celju, dr. Peter Eržen v Kočevju, Cvetko Skok v Svilačnem in Silvo Kopriva v Novi Gradski.

Pri direkciji državnih železnic v Subotici je imenovan v 3. skupini 1. stopnje za pomočnika direktorja dr. Ivan Kavčić, dosedanji načelnik splošnega oddelka pri generalni direkciji državnih železnic v Belgradu.

Napredoval je v 4. skupino 1. stop. Rudolf Mihelič, višji svetnik v splošnem oddelku prometnega ministristva, in za višjega svetnika 4. skupine 2. stop. v istem oddelku Franc Kranjc.

Imenovan je na filozofski fakulteti v Ljubljani za izrednega profesorja botanike 4. skup. 1. stop. dr. Stefan Horvatič.

Kongres za zgodovino zdravilstva se nadaljuje v Belgradu

Belgrad, 5. septembra. AA. Enajsti mednarodni kongres za medicinsko zgodovino je po zasedanju v Zagrebu nadaljeval danes dopoldne zasedanje v Belgradu. Delegate je pozdravil minister za socialno politiko Cvetković.

40 letnica prve srbske zadruge v Novem Sadu

Novi Sad, 5. sept. m. Tu so obhajali 40-letnico obstoja prve srbske poljedelske zadruge, ki je bila ustanovljena leta 1898. Proslave so se udeležili zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Hadžić, predsednik vlade dr. Stojadinović, podpredsednik senata Stevo Janković in več narodnih poslancev in senatorjev.

Motorni vlaki začeli voziti

Belgrad, 5. septembra. m. Danes so zastopniki tiska odpotovali z novim motornim vlakom iz Belgrada v Zagreb. Vlak je odšel iz Belgrada ob 6.30 in je prišel v Zagreb v 4 urah in 15 minutah, kar pomeni, da se je čas potovanja skrajšal skoraj za polovico. Uradni predstavniki, časnikarji in politiki so bili z vožnjo jako zadovoljni. Vlak je tudi poceni, ker stane samo normalno vozno 2. razreda z majhnim dodatkom.

Belgrad, 5. sept. m. Danes je bila seja belgrajske občinske uprave, na kateri je belgrajski župan Ilič zaprisegel 18 novih občinskih svetnikov.

Poljski montanisti v Ljubljani

Ljubljana, 5. septembra.

Z večernim vlakom je dospela v nedeljo zvečer ekskurzija študentov rudarske visoke šole iz Krakova, ki jo vodi rektor g. prof. inž. Stanislaw Skoczylas in ki ga spremljajo trije asistenti in več inženirjev s poljskih rudnikov. Na kolodvoru so Poljake sprejeli člani profsorskega kolegija rudarskega oddelka tehniške fakultete univerze v Ljubljani. Zvečer so naši montanisti kolegom pri Slamiču priredili prijateljski večer. V ponedeljek dopoldne so si ekskurzisti ogledali naš rudarski oddelek, nato pa še elektrotehnični inštitut, zavod za preiskavo materiala in mineraloško-petrografski inštitut. Vodja ekskurzije je z asistenti obiskal tudi dekana tehniške fakultete. Kolikor so imeli ekskurzisti še časa, so si ogledali Ljubljano. V kolodvorski restavraciji je bil Poljakom prirejen obed. Udeležili so se obeda člani rudarskega oddelka, dekan g. dr. Gosar, konzul republike Poljske g. univ. prof. dr. Stele, predsednik Poljsko-jugoslovanske lige, zastopnik rudarskega glavarstva in člani akad. kluba montanistov. Zdravice, ki so bile izmenjane pri obedu, so poudarjale potrebo čim tesnejšega sodelovanja slovenskih držav. S potniškim vlakom ob pol 14. so se ekskurzisti odpeljali v Trbovlje, kjer si bodo ogledali rudniške naprave. V programu ima ekskurzija še obisk več mest in rudarskih objektov v Jugoslaviji, kjer se zadržijo devet dni. Po obisku v Ljubljani so se izrazili zelo pohvalno o vzorni urejenosti naših sicer skromno opremljenih inštitutov rudarskega oddelka in ostalih inštitutov tehniške fakultete. Zelo so bili Poljaki navdušeni tudi z ogledom Ljubljane, katere lega in čistota jih je navdušila in so zagotavljali, da odnašajo iz Ljubljane najlepše vtise.

Belgrad, 5. septembra. AA. Pravosodni minister dr. Milan Simonović se je vrnil z dopusta in bo sprejemal stranke od 9. t. m. dalje.

Po španskih bojiščih Nova ofenziva na Ebru

Salamanca, 5. sept. Nacionalna armada generala Franca je začela novo ofenzivo, ki je že rodila velike uspehe na fronti reke Ebro, kjer so pred mesecem rdeči na odseku med Tortoso in Fajonom prekorali reko. Narodna armada je začela napad pri Gandexi, ki je najmočnejša utrditvena točka, na katero je najbolj pritikal rdeča armada. Napad je bil strateško in taktično sijajno začel in izveden. Nacionalno topništvo je neprenehoma od ranega jutra do pozne noči obstreljevalo marksistično črto. Topovi niso niti eno minuto molčali in vsa dolina reke Ebro je bila zavita v gosto meglo dima. Sovražnikovo topništvo je umolknilo, nakar je sledil strahovit napad nacionalne pehote, spremljan od strojnih pušk in od napredovanja tankov. Suneke nacionalne armade je

šel preko Gandese proti Corberu na veliki cesti iz Gandese v Tarragono. Corbero je branila divizija »Karel Marx«, ki je imela povelje, da se mora upirati do zadnjega moža. Toda »Karel Marx« ni držal in vojaki so deloma v paničnem begu bežali proti Mori na Ebru, drugi pa so nataknili na bajonete bele robe in krpe ter se vdali. Gandeza je rešena pritiska rdečih, ki so stali pred mestom komaj 800 metrov.

Razen »Karla Marxa« sta trpeli tudi znana divizija »Listerc« in 35. divizija, ki ima ime »Internacionalac«. Nacionalni korakajo sedaj proti Corberu in ofenziva generala Franca bo šla sedaj proti Mori, kjer je najvažnejši in najmočnejši prehod rdečih pred Ebro.

Nizozemska kraljica Viljemina praznuje 40 letnico vladanja

Amsterdam, 5. septembra. AA. (Reuter) Kraljica Viljemina se je danes triumfalno pripeljala v prestolnico.

Amsterdam, 5. septembra. AA. (DNB) Slovesnosti za 40 letnico vladanja nizozemske kraljice Viljemine so dosegle vrhunec ob prihodu kraljice Viljemine v prestolnico. Ko je kraljičin posebni vlak privozil na amsterdamsko postajo, je bilo tam zbranih na desetstisoče ljudi, ki so navdušeno vzklikali kraljici. Na postaji so svojo vladarico pozdravili mestni župan in zastopniki oblasti, nato se je pa kraljica peljala skozi mesto, viharno pozdravljena na vseh ulicah. Nacionalna društva so tvorila špalir po vseh ulicah, po katerih je šel

sprevod. Pred kraljičinim gradičem se je zbralo na tisoče pevcev, članov raznih pevskih društev, ki so zapeli več domoljubnih pesmi. Drevi in prihodnje dni prirede celo vrsto ljudskih svečanosti v proslavo kraljičinega jubileja.

Radio v poljskem stratosfernem letalu

Varšava, 5. septembra. AA. (Pat.) Poljski stratosferski balon bo imel s seboj poseben radijski aparat, ki bo oddajal in sprejemal vesti. Poljske radijske postaje so že organizirale sprejeme vseh teh poročil. Ker se tudi inozemstvo zanima za te vesti, bo poljski radio povabil več inozemskih radijskih postaj, da sodelujejo pri tej oddaji. Balonski radijski aparat bo 4 ure oddajal vesti, 6 ur pa sprejemal.

Angleški tisk sluti plebiscit v ČSR

London, 5. sept. b. Člani Runcimanove misije so se tokom včerajšnjega dne razgovarjali z voditeljem sudetskih Nemcev Henleinom. Toda angleško časopisje o teh razgovorih nima nobenih direktnih obvestil. Vsi angleški časopisi trdijo, da kažejo pogajanja s Henleinom jako slabo, kar je posledica govora poslanca Wolnerja v Achu.

Angleški listi mislijo, da je v nemškem protipredlogu naglašena potreba preorientacije češko-slovaške zunanje politike. V svojih komentarjih večina listov naglašja, da je predpostavka za nadaljnja pogajanja plebiscit. V angleškem časopisju se opaža velik interes za Hitlerjev govor, ki ga bo imel na kongresu stranke v Nürnbergu in v katerem bo določil smernice nemške vlade za končno rešitev sudetskega vprašanja.

Belgrad, 5. septembra. m. Poštni minister g. Cvrkić je lahko obolel.

5 kitajskih divizij se umika proti Hankovu

Sanghaj, 5. septembra. Prodiranje japonske armade v smeri na kitajsko prestolnico Hankov na Rumeni reki se počasi, a nevdržno nadaljuje. Japonci prodirajo s petih strani. Kitajska armada pa, ki šteje v celoti 1 milijon mož, je zgradila najmočnejšo obrambno črto med Kiukiangom in Nančangom ob železnici, ki med tema dvema mestoma teče od vzhoda proti Hankovu.

Japonska armada je to obrambno črto sedaj prodrla in pet kitajskih divizij se v neredu umika proti Hankovu. Japonska armada zasleduje 100.000 mož teh kitajskih divizij, ki se sedaj na svojem umiku nahajajo na polovici ceste med Kiukiangom in Nančangom. Japonci pa so zasedli strateško važno mesto na tej železnici pri postaji Teian.

Japonsko časopisje hudo napada Anglijo, češ da podpira protijaponsko agitacijo v pristanišču Tientsinu. List »Jomuri« sprašuje Anglijo, kaj ima ona opraviti na Kitajskem? Japonski list piše, da hoče Anglija ustvariti Japonski težave zlasti v gospodarskem in finančnem oziru, ker Angliji ne gre v račun ustvaritev posebne severno-kitajske države, ki je v teku. Toda Japonska bo znala tudi te težave premagati.

Sanghaj, 5. septembra. c. Listi poročajo, da bo kitajska vlada na septembrskem zasedanju Zveze narodov zahtevala, da se proti Japonski začno izvajati sankcije.

Berlin, 5. septembra. AA. (DNB) Iz Moskve poročajo: Novi kitajski poslanik v Moskvi g. Jance je včeraj izročil državnemu poglavarju svoje poverilnice. Jance je član osrednjega odbora Kuomintang, zraven je pa rektor kitajske vojaške akademije in namestnik načelnika kitajskega generalnega štaba.

Tokio, 5. septembra. b. Danes je tajfun zajel otok Hihoki. Vse zveze s tem otokom so pretrgane in ni mogoče dobiti točnih poročil, kaj se dogaja. Kolikor se je moglo zvedeti, je bilo 390 mrtvih, 377 težko ranjenih, 346 oseb pa pogrešajo.

Tokio, 5. septembra. AA. Tajfun, ki je zadnjih 36 ur grozil pokrajini Asaki in Kobeju, je danes zajel tudi ti dve pokrajini. Poruval je mnogo dreves in napravil tudi sicer mnogo gmotne škode. Človeških žrtev doslej ni. Prometne zveze so pretrgane, šole zaprte.

Zgodovinski slovenski dan v Kočevju

V nedeljo 4. septembra je bil za Kočevje zgodovinski dan. Tega dne je v Kočevju taborilo slovensko ljudstvo, ki je prihitelo v tisočih od vseh strani obširnega kočevskega glavarstva. Zlasti pa so vsi kraji kočevske deželice same, koderkoli se govori slovenski jezik, tega dne poslali na kočevski dan svoje zastopnike, ki so prihajali peš ali na vozech ali kolesih. Takega dogodka Kočevje se ni doživelo. Nad vse mogočen je bil že spreved z železniške postaje v mesto na kraj zborovanja. Za konjeniki je šlo 68 narodnih noš, za njimi fantje v krojih, nato dekleta v krojih, za njimi vrste gasilcev, nato pa goste trume kmečkega in delavskega ljudstva. Rakovniška godba je igrala koračnice, ljudstvo pa je pelo slovenske pesmi.

Spreved je prišel na obširni prostor pred ljudsko šolo, kjer je vseuč. prof. dr. Lukman bral sv. mašo, nakar je blagoslovil novi prosvetni prapor. Medtem je na zborovališče prišel voditelj slovenskega naroda dr. Korošec, ki ga je množica sprejela z gromovitimi pozdravi. Nato je naš voditelj imel velik govor, v katerem se je spominjal 20 letnice naše Jugoslavije, rojstnega dne kralja Petra II. ter naglašal, da moramo Slovenci biti močni in izobraženi, da bomo nezlojivi. Zaključil je Slovencev kočevskega okraja: »Niste sami,

mi smo z Vami!« Po tem govoru je bil dr. Korošec deležen takih manifestacij, kakršnih ni doživel še na nobenem drugem taboru. Govorilo je še več govornikov, med njimi tudi ljubljanski župan dr. Adlešič, dalje dr. Kuhar, kot zastopnik Narodnega odbora v Ljubljani, ki je kar vžgal ves tabor, ter nazadnje bojevnik za pravice kočevskih Slovencev duh. svetnik Škulj.

Po zborovanju, s katerim je bil sklenjen dopoldanski del tabora, je spreved odšel skozi mesto pred Marijin dom. Dr. Korošec se je priključil sprevedu ter je v sredi svojih Slovencev korakal skozi kočevsko mesto. Ti dogodki ostanejo trajno v spominu vseh, ki so jih doživeli.

Slika nam kaže del zborovalcev na obširnem trgu pred kočevsko šolo.

Banovo darilo za kraljev rojstni dan

Kakor vsako leto, tako je tudi letos na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. g. ban dravske banovine obdaril vse one nižje državne in banovinske uradnike pri kr. banski upravi, ki imajo šolo-obvezne otroke. Vsi ti uradniki prejmejo za vsakega takega otroka po 250 din. Vsega skupaj je g. ban v ta namen razdelil 25.700 din.

Zahvala banovinskih nameščencev

Zahvalujemo se tolo gospodu banu dravske banovine dr. Marku Natlačenju, ki je mesto zakuske ob sprevedu za rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. daroval 25.000 din za šolske potrebščine otrokom banovinskih nameščencev. Za to lepo dejanje, s katerim je našim otrokom ob rojstnem dnevu našega kralja napravil največje veselje in staršem pomagal iz velikih skrbi ob začetku šolskega leta, se gospodu banu najlepše zahvaljujemo. Banovinski nameščenci.

Slovo vzgojnega vodje Štularja iz zavoda

Pred tednom že je bilo na tem mestu poročilo o spremembi v vodstvu zavoda sv. Stanislava. V četrtak pa se je doseganji vzgojni vodja, častni konzistorialni svetnik Martin Štular poslovil od zavoda ter odšel na novo službeno mesto za župnika v Reteče. Ob slovesu se mu je g. ravnatelj dr. Breznik v imenu vsega zavoda zahvalil za vso ljubezen in skrb, s katero je kot vodja 16 let objemal zavod in vzgajal zavodsko mladino. Predvsem je naglašal dve lastnosti na njegovi osebnosti, gorečnost in požrtvovalnost, ki ga še sedaj po tako dolgem in napornem delu ter kljub precejšnjim letom vodita v dušno pastirstvo. G. svetnik se je še poslovil od št. sestri in služinčadi, katerim je bil dušni pastir. Nato so ga spremlili novi g. vodja kanonik Šimenc, g. ravnatelj dr. Breznik, g. ekonom Markez z mnogimi člani profesorskega in prefektovskega zbora v Reteče, kjer so župljani novega župnika ljubeznivo in prijazno sprejeli. Tako je dobil g. svetnik nov delokrog, ki si ga je v svoji gorečnosti, posvetiti se vsega zveličanja duš, želel.

V anahli zavoda sv. Stanislava pa bo ime vzgojnega vodje Martina Štularja zapisano z zlatimi črkami. Ko se je pokojni vladika dr. Jeglič pred 16 leti odločil, da njega pokliče na najbolj delikatno mesto tako ljubljene zavoda, je moral pač poznati njegovo idealno osebnost. In to je g. vzgojni vodja Štular vseskozi bil in je vemo hodil po stopinjah svojega velikega prednika, sedanjega škopljanskega škofa Gnidovca.

Bil je mož takega kova, ki je svojo očetovsko skrb in ljubezen odeval v resen in strog obraz, a v dejanju je privrela na dan pristna krščanska ljubezen. Zavedal se je, da je cilj prave vzgoje discipliniran, utrjen značaj ter lepo duhovno življenje. Šestnajst let mu je lebdela ta cilj pred očmi, in na stotine naše dijaške mladine je hotel z varno roko privedi do tega cilja. Toda spričo narave mladega fanta, ki je ves neugnan in poln vsemogočih težej, na katerem se kot na anteni love vsemogoči valovi sodobnosti, je bila ta naloga resnično zelo težka. Lotil se je je s preskušeno Kristusovo metodo: coepit facere et docere (začel je delati in učiti). Skladnost njegovega življenja z besedami in nauki, ki jih je podajal, je bila njegova največja vzgojna moč, pred katero se je moral tudi neuklonlivi duh upogniti.

Težko je bilo večkrat malemu nagajivku, ki je zamenjal svobodo domače hiše z zavodskim redom in točnostjo. Treba je bilo dobre volje od obeh strani, morda tudi stroge in karajoče besede vzgojnega vodje, da se je fantič sprijaznil z novim zavodskim življenjem. Okrogli in rdeči obrazek, prikupnejše vedenje, ki ju je mali nagajivček prinesel ob božiču domov, so glasno pričali o dobri in uspešni metodi vzgojnega vodje. Res je, študentu se je čisto zdelo, da je njegova vzgojna metoda zahtevala, ker se ni lovila za najmodernejšimi vzgojeslovnimi gesli, ki so čisto jako sumljiva, v resnici pa je bila ta metoda krepka, dobra in zdrava kot črn kmečki kruh, ki drži ves kmečki stan in z njim ves narod pokoncu.

Mnogo nehvaležnosti in godrnjanja je moral gospod vzgojni vodja za svojo ljubezen in skrb prenesti, pa danes, ko so objestna študentska leta že za nami ter z večje razdalje opazujemo ono življenje, dobro razumemo, da je bila za mladega Herkula boljša težavnejša in napornejša pot ter smo zato g. vzgojnemu vodji hvaležni, da nam je pomagal polagati trdne temelje naših življenjskih zgradb.

Da, g. konzistorialni svetnik, ob Vas in pri Vas smo se mnogi naučili, kaj se pravi biti značajan, moč tihe odpovedi in dela, ter molitve. Prepričani smo, da ste si postavili v zavodu in v arhiv svojih gojencev spomenik, trajnejši od bronu, in nebesih pa prihranili nevenljiv venec. Bog Vas živi!

Baragov dom v Dobrničju blagoslovljen

Do 4000 ljudi se je v nedeljo zbralo v prijaznem doljenkem Dobrničju, kjer so blagoslovili novi prosvetni dom, ki so ga na čast velikemu

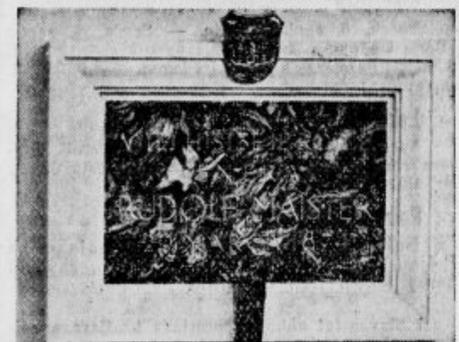
rojaku imenovali Baragov dom. Skoraj vsak dobrniški faran je s svojimi rokami prispeval k temu domu, največ z delom, pa tudi z drugimi datjavami, tako da je dom res last vse fare. Je pa ta dom menda najlepši, kar jih premore naša slovenska katoliška prosveta. Na taboru je govoril tudi minister dr. Krek, ki je bil burno pozdravljen. Nastopilo je nad 300 telovadcev. Naša slika nam kaže nastop 90 mladev, ki so sijajno rešili svojo nalogo, in sicer so prav dobro telovadili in dovršeno krili svoje vrste, tako da bi bili marsikateremu nastopu za zgled. Vse uniformirane mladine, ki je pozdravljala g. škofa dr. Rožmana, ministra dr. Kreka, senatorja dr. Kuloveca, je bilo nad 400. Dom je blagoslovil ljubljanski škof g. dr. Rožman, ki je imel pri tej priliki sv. mašona prostem ter globok cerkven govor.

poldanski zborovanje, na katerem je bilo nad 2000 ljudi, zaključeno.

Popoldanski nastop na Maletovem travniku je močno oviralo deževno vreme, vsi odseki pa so vzle temu vse svoje nastope vzorno opravili.

Vaškemu narodskemu odseku ob sijajni prireditvi čestitamo. Bog živi!

Lepe slovesnosti v Kamniku

Maistrova spominska plošča

Mladinski nastop na Vačah

Vače, 4. sept.

Ker je močno deževje preteklo nedeljo, 28. avgusta preprečilo napovedani mladinski tabor na Vačah, je bil v nedeljo, 4. sept. Pri Hostarju pod Vačami je bil sprejem gostov ter se je pred 10 vil na Vače pester spreved, v katerem so bili jezdec, domžalska godba, 80 slovenskih fantov v krojih, 10 odeklet v svojih krasnih pestrnih krojih, nad 300 obojnega naraščaja ter nad 300 mož in fantov v civilu. V sprevedu so tudi vozili voz starih Keltoz izpod Slemška. Vaška nadžupna cer-

kev je bila za vse udeležence premajhna, da bi jih sprejela pod svojo streho, tako da so morali mnogi stali zunaj cerkve. Cerkevni govor je imel šmarski dekan g. Gornik. Po sv. maši, katero je daroval svetogorski župnik g. Zganjar, je na trgu začel mladinski tabor predsednik vaške prosvete, župan g. Kimovec, ki je predlagal brzojavne pozdrave Nj. Vel. kralju Petru II., knezu-namestniku Pavlu, našemu voditelju dr. Korošču, ministru dr. Kreku in banu dr. Natlačenju.

Nato je govoril šmarski dekan Gornik. Za njim je tabor v imenu zadržanega pokrovitelja, vsekega rojaka, mariborskega župana dr. Juvana, pozdravil litijski župan g. Hinko Lebinger. Z odsviranjem državne in fantovske himne je bilo do-

Mednarodni mladinski tabor v Pragi l. 1939

Snoči o polnoči so odpovali v Brno, Prago in druga mesta bratske CSR: Jože Hvale, Ivo Kermavner in Mica Pregelj, katere pošilja tjakaj predsedstvo ZFO, oziroma VDK v Ljubljani zaradi udeležbe mladine imenovanih organizacij na velikem mednarodnem mladinskem taboru, ki bo prve dni meseca julija 1939 v Pragi.

G. Hvaletu je izročena organizacija in vodstvo celotne ekspedicije v CSR, g. Kermavnerju tehnično vodstvo — tekme, telovadba in šport — za ZFO, in isto delo za VDK pa gđ. Pregljev. Ob priliki tega velikega tabora v Pragi bo tudi izlet celokupnega čl. Orlovstva.

Slovesnosti 20 letnice Jugoslavije

Dne 4. septembra so se vršile proslave 20-letnice Jugoslavije v sledečih župnijah, ki jih je priredilo banovinsko tajništvo JRZ v Ljubljani:

Preloka ob Kolpi — govoril je g. Snoj. Srednje Bitnje in Lom nad Tržičem — govoril g. St. Golob. Jezersko in Trstenik — govoril gosp. dr. Šmajd. — St. Janž — govoril tajnik g. Tomazin. Dole pri Litiji in Sv. Križ pri Litiji — govoril g. Puš. Polhov Gradec in Podgorica — govoril g. Miloš Stare. Horjul — govoril g. Češnovar. Begunje pri Cerkljani — govoril g. dr. Kamušič. Grahovo — govoril g. upr. Skubic. Soteska — govoril g. odvetnik Vebler. Brusnice — govoril g. župan Brulc. Boh. Srednja vas — govoril inž. Sodja. Žiri — govoril dr. Cesnik. Sorica, Zali log — govoril Pengal. Javorje, Poljane in Davča — govoril g. Debeljak.

Vsi shodi so se prav lepo posejeli, ljudje so z navdušenjem sledili govornikom in vzklkali Jugoslaviji ter kr. domu. V večini krajev so sodelovali pevski zbori in godbe, shodi so bili na prostem, tako da je bila udeležba povsed prav lepa. Zlasti se je opazilo, da je bila lepa udeležba v obmejnih krajih v škofjeloškem okraju (Davča, Javorje, Sorica), pa se iz tega vidi, kako znajo naši ljudje, posebno ob meji, ceniti svojo lepo državo.

Lep kmetško-fantovski dan v Šmarju pri Ljubljani

Šmarje, 4. sept.

Zadnji teden smo se kar nekam bali, kaj bo z našim taborom, ko je neprestano deževalo. Vendar smo se kljub slabemu vremenu pripravili, da dostojno sprejmemo množico ljudstva in odlične goste, ki so se rade volje odzvali našemu vabilu. Ob pol desetih je bil prisrčen sprejem voditelja Kmečke zveze in okr. podnačelnika na postaji. Odtod se je razvrstil dolg spreved konjenikov, voz, narodnih noš, krojev in drugega ljudstva proti cerkvi, kjer smo zagledali našega najvišjega gosta, ministra dr. Kreka. Kar na tihem je prišel z avtomobilom, tako da ga nismo mogli pozdraviti, kakor bi ga radi.

Po službi božji se je zbrala tisočglava množica, pripravljena, da posluša besede svojih voditeljev. Prvi je spregovoril naš priljubljeni minister dr. Krek, čigar besede so bile z navdušenjem sprejete. Za njim je povzel besedo načelnik Kmečke zveze g. Brodar, ki nas je pozival, da se organiziramo v Kmečki zvezi. Tretji govornik, dr. Lavrič, je poudarjal zasluge vlade dr. Stojadinoviča in dr. Korošca za slovenskega kmeta. Ravnatelj Zadrudne zveze dr. Basaj pa nam je izprašal vest, zakaj ne gre kmečki denar v domače hranilnice.

Šmarci smo lahko hvaležni prirediteljem tega tabora, izbranim govornikom, posebno pa ministru dr. Kreku, ki nas je počastil s svojim obiskom in nam vili novega poguma za delo v Kmečki zvezi.

Kaj pravite?

Na svetu se večkrat gode stvari, ki so popolnoma nerazumljive. S tem pa ne mislim na primer na nočtanje ali zunanjo politiko, v kateri doživljamo večkrat najbolj neverjetne in nemogoče dogodke in spremembe, ampak na zadeve vsakdanjega meščanskega življenja. Tako na primer imamo v dravski banovini, kakor se Slovenija uradno imenuje, mesto, ki je veliko in uživa tudi temu primeren ugled. V tem mestu je lokal, ki je bil dodaj v neki hiši, ki je last občine, skrit za ogrom tako, da posteni publiko ni bil v splošno. Vedeti morate namreč, gospod urednik, da se v tem lokalu zbirajo najrajši ljudje, ki so propadli v delomrzniji in drugih moralnih hibah pa si lajšajo žalostno eksistenco v alkoholu, dočim jih pred vrati čakajo stradajoče žene in otroci. Zdar naenkrat pa se je ta lokal preselil iz zakotja te hiše, kjer so ga posejali te stalni gostje iz ljubljanskih niš, na prometno cesto, kjer sta že dve staroznani ugledni gostilni ter velika kulturno podjetje, ki mora nasproti sebi trpeti zganjarno in zbiranje moralno padlih elementov. Da bo stvar še bolj nerazumljiva, pa je treba vedeti, da so zaradi te neumestne preselitve zganjarne iz teme v polno luč deložirali postnega obrtnika krojača, ki je imel v tej občinski hiši dvajset let v najemu svojo delavnico in je najemnino vestno plačeval. Čemu to? Da zdaj usluženec velikega podjetja nasproti poslušajo zvečer tuljenje pijanih delomrznih in propadajočih eksistenc pa da imajo številni pasanti in šolski otroci priliko opazovati žalostne postave in prizore okoli lokala, ki spada vse drugam, najmanj pa v postopje, ki je last mestne občine, ne pa da so mu gotovi modri gospodje odkazali zdaj še tako odličen prostor. Izvedel sem, gospod urednik, da se je to zgodilo, ko je bil gospod župan dotičnega mesta odsoten in da v tem času niso pomagali nobeni ugovori od različnih strani priložni stvari, ki je vse kaj drugega kakor v imenu vsch dostojnih ljudi, da temu gospodu dopese, da nismo v kakšni smrdljivi kitajski luki, kjer so take stvari v napadi, ampak v kulturni deželi, in da naj se stvar nemudoma uredi drugote ali vsaj vzpostavi prejšnje stanje, če že mora mestna hiša paradržati z zganjarno tretje vrste.

Tudi ta naš film je bil letos nagrajen na Bienu v Benetkah!

LABODJA SMRT

Prekrasna filmska umetnina, ki posega v svet baletnih pesnikov, učenk, ki hočejo v pesni umetnosti najti svojo srečo.

V glavni vlogi naša slavna rojakinja **MIA ČORAKOVA-SLAVENSKA**

Pariška opera — njen balet — njeno življenje, smeh in trpljenje! Muzika Gounod in Chopin. Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri premiera!

Kino Union Telefon 22 21

in dopolnitvah uredbe o olajšavah pri pobiranju priprepkov v fond za pogodovanje od posestnikov nedržavnih gozdov. »Navodilo za zbiranje statističnih podatkov o industriji«. »Posebno navodilo za zbiranje osnovnih (A) podatkov in izpolnjevanje obrazcev za trdnice in tvornice«. »Ustanovitev carinskega odseka pri Ljubljanskem velesejmu«. »Odlučba o spremembi take za pošne nakaznice in pošne položnice« in »Razglas o imenovanju izpraševalne komisije strokovnega izpita za učitelje banovinskih kmetijskih gospodinskih šol.«

KINO SLOGA Tel. 27-30

Danes poslednjič!

Neapelj v ognju poljubov

Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21. uri.

— V Gorico, Benetke, Milan in Trst potuje 17. t. m. Društvo rokodelskih mojstrov v Ljubljani z udobnim avtobusom. Izlet bo trajal 3 dni, stroški pa bodo znašali za vožnjo, prenočišče, hrano in vstopnine komaj 600 din. Vabimo člane in prijatelje, da se tega izleta udeležijo in se prigrasijo pri Upravi Rokodelskega doma v Ljubljani, Komenškega ulica 12 vsak dan od 4 do 6 popoldne. Priglasilo se bodo sprejemali le do vključno 6. septembra t. l. Zato pohitite, da ne zamudite ugodne prilike!

— Kongres pravnikov v Novem Sadu. Legitimacije in spomenice so odposlane. Podrobni program dobe udeleženci v Novem Sadu. Člani iz Slovenije odpotujejo v petek, dne 9. t. m. ob 4.40 zjutraj, iz Maribora ob 2.50 zjutraj, ki se pridružijo v Zidanem mostu ljubljanskim udeležencem. Kongres se prične 10. t. m. ob 10 popoldne, popoldne istega dne delajo sekcije, ravno tako v nedeljo 11. t. m. dopoldne. Letega dne se kongres popoldne zaključijo; zvečer bo banke, v ponedeljek pa več izletov. Društvo Pravniki.

— Staršem, ki nameravajo svoje otroke šolati na trgovskih šolah, svetujemo, da se obrnejo na ravnateljstvo drž. priznanega enoletnega trgovskega učilišča »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobrnska cesta 15. Zavod izobrazuje za vsakovrstno pisarniško službo. Izpričevala služijo kot dokaz sposobnosti za nastop pisarniških mest v raznih gospodarskih podjetjih in kot dokaz celotne učne dobe ter leto in pol pomočniške prakse, zato je dana možnost odpreti lastno trgovsko podjetje. Po učujejo se predmeti državnih trgovskih šol, v glavnem v obsegu dvorazrednih trgovskih šol po predpisanem učnem načrtu Zavod je največji ter vrste, potrjen tudi od ministrstva trgovine in industrije, organiziran kot redna enoletna trgovska šola in je po ustroju najpopolnejši. Edinstveno so urejene praktične pisarniške in knjigovodske vaje v posebnih učilnicah in tako se dijaki(inje) že v šoli praktično pripravljajo za nastop služb. Posebnost je tudi največja strojeopisnica, 40 pisalnih in računskih strojev. Zavod je edini ter vrste, ki ima lastno šolsko postopje in kar je najvažnejše, zidano le v šolske namene v mirnem kraju blizu mestnega središča, toda od cestnega trušča popolnoma nemoten. Ker je v lastnem postopju, je šolnina najnižja. Manj premožni imajo popust. Osebnostne in pisemne informacije, slikane prospekte daje ravnateljstvo brezplačno. Vpisovanje dneвно, tudi v nedeljo in na praznik.

Mras je tu

Lutz-peči, Ljubljana VII. Telefon 32-52

Glej Velesejem, paviljon »F«.

— Kupcem letošnjih šolskih knjig sporočamo, da je Jugoslovanska knjigarna in Ljubljani znižala prodajno ceno Prezljivi Kemiji in mineralogiji za nižje razrede srednjih šol za 10 dni (prejšnja cena 45 din).

— Noga smukne sama v čevlji, ako uporabljate Sanoped-prašek za čevlje. Stane le 2 din. Izdeluje drogerija M. Jančigaj, Ljubljana, Krekov trg.

— Udeležite se enodnevnega izleta na Korško dne 18. septembra. Zahtevajte podrobne informacije v Izletni pisarni M. OKORN, Ljubljana, hotel SLON, tel. 28-45. Vhod iz Prešernove ulice!

— Sloves velesejemskih varietejnih artistov se je že zelo razširil, kar dokazuje najlepše že to, da bodo gostovali danes, na kraljev rojstni dan, na dvoru na Bledu.

— Najvažnejše industrijsko središče v Južni Srbiji je Leskovac. V tem mestu deluje pevski zbor — moški zbor, ki nosi ime znanega srbskega skladatelja in dirigenta Staše Biničkiga. Ta zbor, ki obstoji 6 let, priredi koncertne turneje in obišče v teh dneh Slovenijo. Priredil bo koncerte v Celju, Mariboru in v petek 9. t. m. v Ljubljani v veliki filharmonični dvorani. Na koncert bratskih pevcev opozarjamo, spored obsega narodno in umetno pesem. Vstopnice se dobe v knjigarni Gl. Maticе.

Ljubljana

Gledališče

Torek, 6. sept.: Zaprto. — Sreda, 7. sept.: »Boris Godunov«. Izven. Znižane cene. — Četrtek, 8. sept.: »Gejca« (opereta). Izven. — Petek, 9. septembra: Zaprto.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in Mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Poizvedovanja

Našel se je mlad lovski pes. Nahaja se na Poljanski cesti 49. Kdor ga je zgubil, ga dobi nazaj tekom treh dni proti nagradi.

1 Slavnostni obhod v proslavo kraljevega rojstnega dne bo drevi ob vsakem vremenu ter naj se društva in organizacije s svojimi zastavami zbero na Vodnikovem in Krekovem trgu ob 18.45, ker sprevod krene točno ob 19.30 z Vodnikovega trga. Pred škofijo, po Stritarjevi ulici in trimostovju, Marjitem trgu, Miklošičevi cesti, Dolmatinovi ulici, Ajdovščini, Tyrševi cesti, Aleksandrovci in Bleiweisovi cesti, Gregorčičevi ulici, Gradišću, Gorupovi in Aškerčevi ulici, Zoisovi cesti čez šentjacobski most po Trubarjevi ulici, Trgu sv. Jakoba in po Starem trgu na Mestni trg pred magistrat, kjer zapoje združeni pevski zbori nekaj pesmi, nakar govori župan dr. Adlešič ter se proslava zaključijo z državno himno. Opozarjamo na razpored obhoda, ki je bil objavljen v nedeljskih dnevnikih.

1 Sprejem na banovini na kraljev rojstni dan. Ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen sprejema danes ob priliki kraljevega rojstnega dne čestitke in poklonitve od pol 12 dopoldne naprej v stekleni dvorani banske palače.

1 Društvo rokodelskih mojstrov v Ljubljani vabi vse svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo sprejeda, ki bo danes zvečer ob 7 in en četrt v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Zbirališče za člane je ob tri četrt na sedem na Krekovem trgu, kjer se bodo dobile tudi bakle Naj nikogar ne manjka pri tem slavnostnem sprevodu.

1 Zasavsko okrožje ZFO poziva svoje člane, da se udeležijo slavnostnega sprejeda v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II., ki bo danes zvečer ob 7 in en četrt Zbirališče za člane je ob tri četrt na sedem na Krekovem trgu pred Mahrovo hišo.

1 Podobor Rdečega križa za mesto Ljubljana vlnudno vabi svoje članstvo, da se udeležijo današnjega sprejeda v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

1 Sedeževa družina vabi s tem svoje člane, da se udeležijo sprejeda na dan rojstnega dne kralja Petra II. 6. septembra 1938. Zbirališče na Krekovem trgu točno ob 7 zvečer.

1 Vojnim dobrovoljcem! Okrajna organizacija vojnih dobrovoljcev nam pošlila vabilo, s katerim vabi vojne dobrovoljce v Ljubljani, da se polnoštevilno udeležijo proslave rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. dne 5. t. m. ob 20 v Sokolekem domu na Taboru. Vojni dobrovoljci se udeležimo s praporom tudi svečanega sprejeda, ki ga priredi Mestno poglavarstvo v Ljubljani dne 6. t. m. Zbirališče ob 18.15 na Vodnikovem trgu ob Jugoslovanski knjigarni. Vojni dobrovoljci se v sprejedu uvrstijo takoj za aktivno vojsko. Reditelj tovariš Joco Zagar.

1 Rezervni oficirji. Dne 6. septembra bo ob rojstnem dnevu Nj. Vel. kralja Petra II. služba božja ob 9 y pravoslavni, ob 10 y rimeko-katoli-

ski cerkvi. Dolžnost vseh rezervnih oficirjev je, da se je udeležijo v uniformi, v civilu pa oni, ki nimajo uniforme. Rez. oficirje vabimo, da se udeležijo tudi svečanega sprejeda, ki ga priredi Mestno poglavarstvo v Ljubljani dne 6. t. m. Zbirališče ob 18.45 na Vodnikovem trgu ob Jugoslovanski knjigarni. Vrstni red za rezervne oficirje je za vojnimi invalidi. Podobor rezervnih oficirjev v Ljubljani.

1 Maša za turiste in izletnike bo v četrtek, na praznik, in prihodnjo nedeljo v kapeli Vzajemne zavarovalnice obrakot ob 4.15, pred odhodom turistovskih vlakov.

1 Razstava cerkvenih oblačil. Opozarjamo, da je razstava cerkvenih oblačil v II. nadstropju škofijske palače odprta samo še danes, jutri in na Mali Šmaran, vsak dan od 8 do 12 dopoldne in popoldne od 2 do 6. Porabite ugodno priliko in ogledite si lepa dela cerkvene umetnosti.

1 Razstava Bratov Vidmarjev v Jakopičevem paviljonu. — V času ljubljanske velesejma razstavljata v Jakopičevem paviljonu tudi brata Nande in Drago Vidmar, na kar opozarjamo občinstvo. Slikarja Vidmarja sta dobra znanca naše umetnostne javnosti, ki bo znala ceniti njihovo vidno rast in razvoj. O razstavi sami, ki je odprta vsak dan od jutra do večera, bomo še poročali.

1 Komemoracija seniorjev bo v ponedeljek, 12. septembra ob pol 8 v frančiškanski cerkvi.

1 Skupina francoskih bojevalcev s solunske fronte »Poilus d'Orient« prispe na praznik, 8. septembra, skozi Bled ob 16.11 v Ljubljano. Po ogledu mestnih zanimivosti bo ob 20 večerja, nakar se francoski bojevalci odpelejo v Zagreb.

1 V Ljubljani so umrli od 26. avgusta do 1. septembra 1938. Brezar Franjo, 76 let, žel. uslužbenec v p. in posestnik, Verovškova ul. 26; Gabrijelečič Josip, 61 let, pekovski mojster, Sv. Petra cesta 3; Velkavrh Anton, 52 let, polagalec parketov, brez stalnega bivališča, Znidarišič Ana, roj. Obreza, 85 let, vdova vinaškega trgovca, Verhovčeva ul. 1; Knura Tereziya, roj. Nagler, 43 let, žena tovarn. mojstra, Blejska Dobrava 66; Premk Edvard, 81 let, zasebnik, Borštnikov trg 1; Slabe Marjetica, 1 leto, hči trošarinskega paznika, Cesta na Brdo 145, Stumberger Miroslav, 75 let, višji davčni upravitelj v p., Napoleonov trg 7; Kostelceky Malvina, roj. pl. Knežič, 69 let, vdova kapetana, Triglavska ulica 34, Bartel Anton, 85 let, gimnazijski profesor v pok., Jegljeva c. 7; inž. Haizer Ignacij, 69 let, inženir, Jesenice-Fužine, Cankarjeva ulica 9. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Grad Lucija, 39 let, hči posestnika, Dragomelj 4, obč. Podgorica; Golob Mako, 36 let, zobotehnik, Bištriska ul. 5, Domžale; Zhuber Klemenčina, 79 let, zasebnica, Karlovska cesta 18; Teran Franc, 55 let, žel. uradnik, Dolenjska cesta 12; Zitko Milena, 8 let, hči posestnika, Verd 31 pri Vrhniki; Kunc Rozalija, roj. Kunc, 30 let, žena posestnika, Rovte 93; Stefančič Josip, 42 let, sobni slikar, Zg. Lokvice 8, obč. Metlika; Slamnik Rajko, 1 dan, sin tovarn. delavca, Koroska Bela 132; Sojer Helena, 84 let, zasebnica, Vič, Cesta na Brdo 12.

1 V Ljubljani je zatišje. Javnost zanima, zakaj v poslednjem času ne prinašamo nikakršnih poročil o raznih nesrečah in nezgodah. Saj je zdaj v Ljubljani toliko prometa: velesejem, dijaški sejem in še toliko drugih stvari, pa da se ne bi nič zgodilo? Malo neverjetno je kaj takega, saj Ljubljana vendar ni mesto, ki bi bilo ob takih dneh brez nezgod. Vendar pa se to ne zdi čudno samo javnosti, temveč tudi uradnikom na reševalni postaji, kajti že zlepa ne pomnijo, da bi imeli tako malo dela kakor v zadnjih dneh. Celo prav navadnih voženj v bolnišnico ni skoraj nič. Danes nam sporočajo že pozno popoldne, da so šli z avtom na cesto samo štirikrat. V počitniških dneh, ko je bila Ljubljana skoraj prazna, pa so bili reševalci klicani vsaj po dvajsetkrat na dan. Tudi o raznih tatvinah in podobnih stvareh ni prav nič slišati. Na policiji sicer pravijo, da imajo z raznimi sumljivimi tipi, ki so jih aretirali oni dan pri raciji, čez glavo dela, vendar pa so prepričani, da so si s tem le nekaj pristorili, kajti po velesejmu in drugod bi bilo prav gotovo precej tatvin in drugih prestopkov na njihov račun. Obenem pa je policija s tem, da je pred začetkom velesejma očistila mesto, storila tudi uslugo javnosti, ker je tako zavarovala prebivalce pred raznimi dolgo-prsteži.

1 Trg učilišče Robida, Trnovska ul. 15, vpisuje vsak dan tudi ob praznikih.

1 Anton Ravnik, prof. drž. konservatorija začne 15. septembra s klavirskim poukom. Poljanska cesta 15, II. stop.

1 Vzor higienske špeerijske trgovine za Krekov trg je od včeraj dalje nedvomno bivša Perdanova trgovina. ki jo je tvrdka Bogomir Motos, zlasti na znotraj, moderno renovirala in opremila. — Nje slovite kavne mešanice, pražene na moderni žgalnici, in splot vse najboljše špeerijske blago, zlasti pa vzorna postrežba, bodo trgovini privabili kmalu dovolj odjemalcev.

1 Vpisovanje v gospodinsko nadaljevalno šolo Moste-Ljubljana se vrši dne 8. septembra od 10 do 12 na osnovni šoli. — Vodstvo.

1 »Staša Biničkie je naslov pevskega zboru iz Leskovca v Južni Srbiji, ki bo koncertiral v Ljubljani v petek, 9. septembra in izvajal naslednji spored: 1. Milojević: Na vrelu bratstva. 2. Krstič: Legoh da spavam. 3. Binički: Jesen stize. 4. Binički: Čuješ dušo. 5. Lhoika: Banda udarala. 6. Gotovac: Oj more duboko in Oj Marjanel. 7. Adamič: Bog daj! III. del koncertnega spreda ima izključno le narodno pesem na sporedu, in sicer dve narodni iz Leskovca in tri narodne s Sare v priredbi Viličiča, narodno iz Vesela: Meri Tomče v priredbi Šijačkiga ter odlomek Mokranjčevega I. rukoveta. Zbor vodi Stanko Viličič, profesor glasbe iz Skoplja. Koncert bo v veliki filharmonični dvorani v petek, 9. t. m., vstopnice pa se dobe v knjigarni Glasb. Maticе na Kongresnem trgu.

1 Redno vpisovanje v državno priznano enoletno trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobrnska 15, je sedaj v septembru vsak dan dopoldne od 8 do 12 in popoldne od 2 do 7; tudi v nedeljo in na praznik. Zavod je potrjen tudi od ministrstva trgovine in industrije. Pisemne in ustne informacije brezplačno na razpolago.

1 Telefonsko številko 48-43 je dobil direktor trgovskega učilišča »Christofov učni zavod« v Ljubljani. To spremembo naj si zabeležijo v telefonske imenike interesenti.

1 Lepe preskeve za vlaganje, kilogram 6 din, Fr. K a h m, Kongresni trg 8.

1 Profesorji (-ice), aktivni in v penziji, ter komercialisti! Razpisanih je nekaj honorarnih učnih mest! Citajte današnji mali oglas »Pouk«.

1 Upokojenec! Prosto je mesto šolskega slugе. Citajte med malimi oglasi.

Dol pri Ljubljani

Na praznik, dne 8. septembra, ima zasaveko okrožje ZFO javni telovadni nastop. Ob 1 popoldne bo sprejem gostov iz Ljubljane, ob 2 litanje, ob 3 telovadba in po telovadbi zabava. Okrožni odbor prosi vse članice DK in člane za sodelovanje pri nastopu in vabi vse prijatelje naše mladine, da se nastopa udeležijo.

Prvovrstno in zajamčeno čisto domačo

svinjsko mast

svežo in najizdatnejšo v uporabi, homogeno in standardizirano, znamke Predovič d. d., ima stalno v zalogi

Predovič Janko, Ljubljana, Poljanska cesta 73

Prodaja se v originalnih zabojih od 25 kg dalje iz skladišča Mesarska cesta 4

Zahtevajte ponudbe! Telefon 21-30

Koledar

Torek, 6. sept.: Caharija, prerok; Peregrin.
Sreda, 7. sept.: Marko in tovariši, mučenci.

Osebne vesti

— Duhovniške vesti iz lavantinske školije. Imenovan je bil za kn. šk. duhovnega svetnika g. Rudolf Vadovič, župnik v Beltincih. — Umeščen je bil g. Ivan Orel, I. kaplan v Vojniku, kot župnik v Gornji Poškavi. — Nastavljeni so bili za kaplane gg. sem. duhovniki: Alojzij Kovačič pri Sv. Tomažu pri Ormožu; Matija Rous v Črensovcih in Martin Stefančič v Zalcu. Pri Sv. Mariji v Mariboru je bil nastavljen za kaplana frančiškan p. Marjofil Jelenc. — Preatavljeni so bili gg. kaplana: Ivan Koren iz Dolnje Lendave (II.) v Dobrovniku, Martin Lupše iz Jarenine v Vojniku (I.), Franc Merkač iz Zalca (II.) v Jarenino, Ivan Eukič iz Črensovcv v Dolnji Lendavo (II.) in Ivan Zelko iz Dobrovnika k Sv. Jakobu v Slov. Goricah z delokrogom pri Sv. Martinu pri Vurbergu.

— Poročila sta se v župni cerkvi sv. Marka v Zagrebu g. Marko Josip, odvetniški pripravnik iz Celja, in gdč. Sibila Miklaučič, abs. filozofinja iz Zagreba. Mlademu paru obilo sreče.

— 60 letnico rojstva je 4. septembra 1938 v Zagorju ob Savi obhajal posestnik in rudniški etrelni mojster g. Franc Pikelj. Rodil se je kot sin rudarja in tudi sam že v mladih letih skusil bridkosti rudarskega stanu. Ko je stopil v zakon, še e sedaj živo zakonsko družico Pepco, ga je želja, da si ustanovi lasten dom v domovini, gnala trikrat v Ameriko, kjer si je toliko prihranil, da si je v Zagorju ustanovil lasten dom. Vsi njegovi otroci so dobro preokrbljeni. Čestikam otrok, zetov in vnukov se tudi mi pridružujemo.

— Živinski in kramarski sejem v Lukovici pri Domžalah bo 9. septembra, kakor vsako leto.

— Redno vpisovanje v državno priznano enoletno trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobrnska 15 je sedaj v septembru vsak dan dopoldne od 8 do 12 in popoldne od 2 do 7; tudi v nedeljo in na praznik. Zavod je potrjen tudi od ministrstva trgovine in industrije. Pisemne in ustne informacije brezplačno na razpolago.

Hočeš biti:

- stenoграф
- strojeopisec
- knjigovodja
- korespondent
- tajnik
- pis. uradnik
- dober trgovec

vpisi se nujno v Trgovsko učilišče in stenoграфski institut **ROBIDA**, Ljubljana Trnovska ul. 15 **šimpraj**, ker je število učencev omejeno.

— Vremenska napoved. Evropa: Topli zrak južnih krajev potuje v smeri središča ciklona, ki se zadržuje v vzhodni in jugovzhodni Evropi. Hladni zrak iz severozahodne Evrope počasi vdira v pravcu vzhoda in jugovzhoda. V oblasti Karpatov in na Balkanu, kjer se srečujeta topli in hladni zrak, vlada močno pooblačenje z dežjem. Pretežno vedro je v oblasti Črnega morja in na južnih delih Balkanskega polotoka. Precej hladno in deloma oblačno vreme je v zahodni Evropi. — Jugoslavija. Oblačno z dežjem v zahodnih in severnih krajih. Delno oblačno v vzhodnem delu. Toplota se ni dosti spremenila. Minimum: Tuzla 6° C, maksimum: Hvar 30° C.

— Napoved za 6. september: Pretežno oblačno z dežjem od časa do časa na večji severni polovici. Večje vedrine v vzhodnih in južnih krajih. V teku dneva se lahko pričakuje počasna razjasnitev vremena. — Sonce vzhaja ob 5.05, zahaja ob 18.07.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice

— Vlom v Delavski konsum v Nazarju. Ni še dolgo tega, ko smo poročali o predrznem vlovu v župnišče v Rečici ob Savinji, pa je vlomilska tolpa vlomila v Delavski konsum v Nazarju pri Mozirju. Vlomilec se je priplazil skozi vknjo v trgovino, kjer je prisel do železne blagajne, vanjo vlomil in odnesel 10.901 din gotovine. Prebrskal je tudi vse predale in vzel iz miznice 400 din. Nabasal si je tudi večjo količino boljsega tobaka. Orožniki so takoj začeli z raziskovanjem, vendar pa še do sedaj vlomilca niso izsledili. Zdi se, da se je pojavila v gornji Savinjski dolini vlomilska družba, ki se obrtoma peča s tatvino in vlomil. Železna blagajna v Delavskem konsumu je bila zlomljena na način, ki so ga vajeni Kodrovi pomagati.

— Tekmovanje harmonikarjev za prvenstvo Jugoslavije in prehodni pokal za leto 1938/39 bo letos v nedeljo 11. septembra na Ljubljanskem velesejmu.

— Vpisovanje v Legatov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru je ta teden dopoldne in popoldne, ob nedeljah in praznikih samo dopoldne v šolski pisarni, Vrazova ulica 4. Učni program in pogošnilo brezplačno. Lastni dijaški internat. Začetek 9. septembra. Državni uslužbenci in manj premožni uživajo daljnosežno znižanje šolnine!

Posetite Velesejem

in ogledjte si v dveh razstavnih paviljonih bogate dobitke

največje TOMBOLE v državi

ki bo

2. X. v Kranju

Vrednost vseh dobitkov nad Din 200.000—

— Nova odobritev veroučnih učbenikov. Ministrstvo prosvete je z odlokom z dne 13. avgusta t. l. št. IV, 13.304 dalo novo odobritev veroučnimi knjigama: Alojzij Stroj, Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih. III. izdaja s štiridesetimi slikami — in Alojzij Stroj, Kratika zgodovina katoliške Cerkve. II. izdaja z dvajsetimi slikami. Založništvo Jugoslovanske knjigarnе je ceno obema knjigama znižalo in prodaja Liturgiko in Kratko zgodovino katoliške Cerkve po 10 din.

Mras je tu

Lutz-peči, Ljubljana VII. Telefon 32-52

Glej Velesejem, paviljon »F«.

— Zaradi gradnje banovinske ceste 1/2 v odceku Podvin—Lesce so do nadaljnjе odredbe zaprte za vozni promet: od 1. septembra 1938 banovinska cesta Lesce—Hraše in občinska cesta Predtrg—Zapuže; od 9. septembra 1938 pa banovinska cesta 1/2 od odcepa od državne ceste pri Podvinu do Predtrga pri Radovljici. Promet je v tem času mogoč po občinski (subvencionirani) cesti: zveza z državno cesto št. II. (Zgošče) Hlebce—Lesce.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 71 je objavljena »Uredba p narodnih parkih«, dalje »Uredba o spremembah

Slovenska fotografija na velesojmu

Na letošnjem jesenskem velesojmu je prav gotovo lepo zaključena in skrbno pripravljena razstava fotografije najvažnejši del vsega velesoja. Če upoštevamo, da se je fotografija med Slovenci prav v zadnjih letih izredno razvila, potem nikakor ne moremo prezreti velikanskega vzgojnega pomena, ki ga ima ta razstava na slehernega amaterja, ki stremi za tem, da bi prišel iz začetniških načinov fotografiranja. Fotoklub Ljubljana je prav v tej smeri v letih svojega obstoja storil že zelo mnogo, največ pa s številnimi in pomembnimi razstavami, ki jih vedno prireja.

Pri letošnji razstavi moramo s posebno pohvalo omeniti, da je tretji mednarodni razstavi umetniške fotografije priključena tudi splošna razstava, ki vodi vsakogar, ki se le količkaj zanima za fotografijo, mimo začetkov fotografije do njenega sedanjega razvoja, pri čemer nam tudi pokaže nekoliko fotografske industrije. Tako je v paviljonu M v levem krilu ob vhodu pravično označena znamenita iznajdba Slovenca Puharja, ki je prvi fotografiral na plošče. Zanimive so zgodovinske fotografske kamere iz komaj polpreteklega časa in ki v primeri s sedanjimi kamerami nazorno kažejo, s kako velikanskimi koraki in skoki se je razvila v zadnjih desetletjih fotografija. Prav tam razstavlja Foto-klub značilne izreze svojega klubskega dela pri začetniških tečajih, predavanjih in ekskurzijah. Zanimive so številne revije iz tujine, v katerih je zastopana tudi slovenska umetniška fotografija. Vsestranski uporabnosti fotografije v sedanjem času služijo nadaljnji nazorni zgledi o astro- in mikro-fotografiji, rentgenski fotografiji itd. Delkin prikazuje pomen fotografije v kartografiji in razvoju aerofotografije za kartograme. Bežno je očitana pomembnost fotografije v sodobnem tisku in način montaže. Tudi barvna fotografija je z uspešnimi barvnimi diapozitivi lepo zastopana. V tem paviljonu vzbuja upravičeno pozornost velika omara z odlikovanji članov Fotokluba, ki so si jih priborili večinoma na zamajskih razstavah, na katerih so vedno častno zastopali slovensko fotografijo. Poučna pa je razstava fotografij, ki so bile zbrane ob poslednjem natečaju ljubljanske občine in ki dokazuje, da tudi Ljubljana sama spretnemu fotografu nudi še vedno nešteto možnosti, od katerih bo imel korist tako mestni arhiv kakor tudi tujsko-prometna propaganda za Ljubljano. Lepa je temu priključena razstava Putnika, ki prinaša celostenske posnetke naravnih lepot iz vse Jugoslavije.

V drugem paviljonu N, ki je tudi še posvečen splošnemu delu razstave, razstavlja fotografska industrija. Trgovina Jožko Šmuc iz Ljubljane razstavlja lep izbor fotografskih in povečevalnih aparatov. Industrija razglednic, pri kateri razstavljajo tvrdke iz Ljubljane in iz Zagreba, pa z lepimi posnetki živo dokazuje, da naše razglednice niti najmanj ne zaostajajo za tujimi izdelki te vrste. Posebej moramo omeniti z okusom in občutjem posnete razglednice, pokrajine in cvetje tvrdke V. Kramarič, Ljubljana, Resljeva cesta, kakor tudi razglednice tvrdke Tičar in Pogačnik iz Ljubljane. Med tiskarnami, ki se v veliki meri bavijo tudi s fotografijo, sta razstavili Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani in Mariborska tiskarna. Zlasti je zanimiv oddelek Jugoslovanske tiskarne, v katerem je poleg okusnih lepakov zlasti nazorno

pokazan barvni tisk. Omenjamo posebej lično stensko sliko Nj. Vel. kralja Petra II. Zanimiv je nadalje način tiska fotografske montaže sedanjega velesojmskega plakata. Posebnost svoje vrste pa so brez dvoma kopije barvnih fotografij na papirju, za katerih izdelavo je nabavila Jugoslovanska tiskarna vse naprave in ki jih ima doslej edina v naši državi. Pomembnost tega postopka bo prišla zlasti do izraza pri tiskanju najmodernejših barvnih reklamnih in tujsko-prometnih prospektov. Okusen je oddelek češkoslovaške fotografske industrije »Fotochema«, zanimiva razstava Ithagee fotografskih kamer in naprav tvrdke Philips.

V velikem paviljonu I, desno od glavnega vhoda, pe je dobila svoje mesto tretja mednarodna razstava umetniške fotografije, katere se je udeležilo 31 dežel s 1889 slikami. Zbirja za izbiro slik je morala izločiti veliko število manjvrednih posnetkov in je tako prišlo na razstavo le 608 slik, torej pičla tretjina. Od zamajskih amaterjev se je udeležilo razstave 531 fotografov, le 375, pa so bila dela sprejeta. Od domačih amaterjev se je udeležilo razstave 82 fotografov, od katerih pa jih je le 48 prodrla v razstavno dvorano. V primeri s prvo in drugo mednarodno razstavo je po številu slik in po udeležbi amaterjev sedanja razstava dosegla rekord. Kakšen pa je kvaliteten uspeh razstave, pa bomo podrobneje poročali prihodnjik. Omeniti moramo le, da je vsekakor vredno pogledati to razstavo, seveda s katalogom v roki, ki kljub lepi opremi stane le 6 din. Poudariti še moramo, da paviljona z mednarodno fotografsko razstavo ni mogoče pregledati v nekaj minutah, in vsaj vsak amater, ki hoče imeti tudi kaj koristi od te razstave, naj trtjuje nekaj ur, da bo mogoč presoditi posamezne države in ob njih objektivno primerjati svoje znanje ali neznanje. Naj bo tako ali tako, škodovalo mu gotovo ne bo!

Blagoslovitev nove šole na Črnučah

Včerašnja nedelja lepih narodnih taborov po Sloveniji je bila pomembna tudi za prijazne Črnuče. Dekan g. Valentin Zabret je v spremstvu domačega župnika g. Tomelja in druge duhovščine blagoslovil novo, krasno šolsko poslopje, ki je, gledano z velike ceste, tik levo od župne cerkve. Takoj po slovesnih popoldanskih liturgijah se je iz cerkve razvil nad vse pester sprevod vrlih domačinov: na čelu 12 postavnih konjenikov v narodnih nošah, za njimi kolesarji na lepo okrašenih kolesih, zastavna četa gasilcev z naraščajem, fantje in dekleta v kroju z mladci, mladenkami in obojnimi naraščajem, vseh skupaj 60 po številu, nato presenetljivo velika množica krasnih narodnih noš, 50 odraslih in kakih 30 otroških — vse to živopisano množico pa je vezala v boder korak godba iz Šmartna ob Savi. Videlo se je, da so se domačini za ta dan skrbno pripravili, kar je pričal tudi okusno z venci, mlajji in zastavami okrašen prostor pred cerkvijo in novo šolo.

Po končanem obhodu, ki mu je prisostvovala več stoglavna množica, je g. dekan Zabret opravil blagoslovitvene obrede nove šole, ki je moderno, vsem higijenskim zahtevam ustrezajoče poslopje s šestimi krasnimi

učilnicami na sončni strani in z ostalimi potrebnimi prostori za učila, konference itd. Prijetni so udobni široki hodniki v prvem in drugem nadstropju z omarami, kamor bodo otroci shranjevali vrhno obleko, s higijenski stranišči in umivalniki. Po blagoslovu šolskih križev v poslopju samem, s čimer je bil blagoslovitveni obred končan, je župan g. Sever z lepo okrašene tribune pozdravil zbrano množico in došle goste, posebno g. bana dr. M. Natlačen in njegovo gospo soprogo, ki je črnuška rojakinja, soprogo gosp. ministra Kreka in gospo Sušnikovo iz Ljubljane. Gospema Natlačeni in Krekovi so šolske deklice izročile lepe šopke. G. dekan Zabret je nato zbrani množici pojasnil smisel cerkvenih blagoslovitvenih molitev. Cerkev blagoslovljiva poslopje in prosi blagoslova tudi za otroke, ki bodo zavod posejali, in za vse, ki bodo v tej šoli kot vzgojitelji delovali. Naj bi nova šola ne bila le učni, marveč tudi vzgojni zavod, v korist in blagor ljudstvu, ki je s težkimi žrtvami postavilo tako lepo šolo za svoje otroke.

Po prisrčni deklamaciji »Novi šoli«, ki jo je pesnik France Ločnikar zložil nalašč za to priliko in ki jo je z velikim pogumom deklamiral šolska deklica ter je ljudem zelo ugajala, je šolski pevski zbor pod vodstvom učitelja g. Juvaničiča zapel prav ljubko in posrečeno nekaj narodnih, kakor »Gor čez izaro«, »Po Koroškem že ajda zori«, »Prejubo veselje, o kje si doma«. Uspeli otroški koncert bi se bržčas še nadaljeval, da ni pričelo nekoliko močnejše deževati. Zato so prireditelji pohiteli s programom.

Župan g. Sever je izročil upravitelju nove šole ključ od poslopja z lepim nagovorom, v katerem je poudarjal, da je slovensko katoliško ljudstvo z velikimi žrtvami zgradilo novi šolski dom in naj bi zato tudi vedno služil slovenskemu ljudstvu in njegovim idealom. Naj ne bi nikdar in nikoli pouk in vzgoja v tem domu ne prišla v navzkrižje s tem, kar je našemu ljudstvu najdražje. Obenem je govornik omenil, da so črnuški farani z blagoslovitvijo nove šole združili tudi proslavo 25. jubileja, odkar g. župnik Tomelj med njimi pastiruje. Za vse vneto delo v cerkvi, v šoli in na prosvetnem polju naj mu bo Bog plačnik, hvaležni farani se zavzdajo, da ima tudi za postavitev nove šole izredne za-

Huda ura nad Moravško dolino na Dolenjskem

Sv. Križ pri Litiji, 3. sept.

V nedeljo, 28. avgusta, je povsod močno deževalo, tako je tudi v Sv. Križu pri Litiji ves dan deževalo. Popoldne nekako ob 4 pa se je nad Moravško goro, kjer imamo vinograde, kar naenkrat stemnilo, pričelo se je bliskati in gmeti, med nevihti je padala debela toča, ki je v trenutku napravila po vinogradih, ki so prav dobro kazali, ogromno škodo. Tri dni nato, v sredo 31. avg., pa se je nevihta popoldne ob 5 nad Moravško dolino ponovila, napravila pa je še mnogo večjo škodo. V petih minutah je izpod Gabrovske gore prišlo toliko vode, da je na polju stalo 1 m vode. Utrgal se je nad goro oblak, ki je z velikansko silo vode nosil v strugi Mirenskega potoka kamenje, ki je zasulo pri Borštarnarjevi gostilni banovinski most, del prizidka drugega mosta pa razbil. Posestniku Janezu Ovnju iz Gabrovske je voda prinesla na njivo, kjer je ravno v najlepšem cvetju ajda, kamenje in blato, uničila otavo, tako da ima najmanj 2000 din škodo. Trgovcu Robertu Vidmarju pa je uničila razsežen vrh, voda pa mu je odnesla tudi 20 komadov preutrine, vdrla v hlev, tako da trpi nad 1000 din škodo. — Najbolj prizadet pa je posestnik Jože Pipan iz Cepelj, kateremu je neurje gladko postrgalo polovico orala vinograda ter ga odneslo za zidnico, tako da se na prejšnjem vinogradu pozna samo še rjava lisa. Mož ima najmanj 6000 din škodo. — Posestnici Franci Medved je deroča voda odnesla precej zemlje. Veliko škodo trpi tudi dolski župnik gosp. Vaclar Filler, ki ima v Gabrovski gori vinograd. Odneslo mu je skoraj ves vinograd pod Valnerjev vinograd, tako da utrpi škodo najmanj 5000 din. Veliko škodo trpi tudi posestnik France Borštarnar, kateremu je toča uničila obo vinograde.

Kmetje imajo dvojno škodo. To neurje, ljudje pomnijo tako nesrečo pred 50 leti, jim ni samo uničilo vinograde, ki so letos prav dobro obetali, ampak tudi poljske pridelke. Ajda je vsa oblatena, otava je uničena, tako da so ljudje popolnoma ohupani. — Županstvo Sv. Križ je škodo že ocenilo ter je po mnenju strokovnjakov grozdnik pridelalec uničen najmanj 75 odstotkov. Kmetijski referent g. Šušteršič si je ogledal razdejanje ter bo merodajnim činiteljem nujno predlagal pomoč po toči prizadetim posestnikom. — Razdrti banovin-

sluge. Gospod župan je zaključil svoj govor s pozivom mladini, naj bo zvesta svojemu narodu in Jugoslaviji, naj ljubi svojo lepo šolo ter spoštuje učitelje, ki jo bodo v njej vzgajali za življenje. — Šolski upravitelj g. Znidaršič se je gospodu županu zahvalil za njegove besede in obljubil, da bo učitelstvo vzgajalo mladino v pošteno, zavedne in delovne člane slovske družbe. Učitelstvo se zaveda, da so temelji vzgoje ljubezen do Boga, do družine, do naroda in države. Govornik se nadalje zahvaljuje članom šolskega odbora za njih uvidenost in podporo in zlasti gosp. župniku Tomelju, ki se je za postavitev nove šole največ trudil. Zaključil je svoj govor z vdanostno izjavo kralju, nakar je godba zaigrala državno himno.

Končno je spregovoril še g. ban dr. Natlačen in z nekaj krepkimi stavki pokazal na željo Slovencev po izobrazbi in napredku. Kot ban ima čisto priliko poslušati razna odposlanstva z dežele in je naravnost ganljivo, kako si ljudje prizadevajo za dvig šolstva in prosijo za učitelje, ki bi bili dobri vzgojitelji in modri vodniki njihovim otrokom. Iz te skrbi za izobrazbo in hoteč zadoščiti ukazeljnosti svojih otrok so tudi Črnučini vzeli nase veliko breme, ki ga jim je naložila postavitev novega krasnega šolskega poslopja. Naj bi otroci za te žrtve bili staršem hvaležni. Prav tako pa naj bi bilo hvaležno tudi učitelstvu, kateremu ne more biti vseeno, v kakih prostorih se vrši pouk. Še bolj kot šolski otroci bi se moralo učitelstvo zavedati težkih žrtve, ki jih slovensko ljudstvo doniraja za ljudsko šolsko izobrazbo.

Jasne in nad vse umestne besede g. bana so vsi navzoči pozdravili z dolgotrajnim, viharnim odobravanjem v dokaz, da je izrazil misel, ki je vsem katoliškim Slovincem najbolj pri srcu. Nato so si otroci in njih starši ogledali nove šolske prostore, ki bodo za bodoča desetletja torišče ljudske izobrazbe črnuške srenje.

Pogled v oddelek Jugoslovanske tiskarne na fotografski razstavi na velesojmu. — Gledalec se je ustavil prav pred zgledi kopij barvnih fotografij zdravilišča v Rimskih toplicah.

Slomškov prosvetni dom v Selnici blagoslovljen

Maribor, 5. septembra.

Dravska dolina je bila v prosvetnem oziru vedno zelo zapuščen. Slovenski življenj je moral v predvojnem času biti hude narodnostne boje. Tudi v povojni dobi se prosvetno življenje ni moglo posebno razgibati. Sele v zadnjih letih je postalo društveno življenje živahnejše. Toda društvenih domov ni. — Prva se je zganila Selnica ob Dravi. Na telovadni akademiji komaj ustanovljenega fant. odseka, 8. dec. lanskega leta, je prvič padla misel o prosvetnem domu. Padla je na rodovitna tla. Pripravljalni odbor je šel na delo, njemu na čelu agilni in navdušeni graditelj prov. domov, kaplan Janez Čokl. Letos, v prvih poletnih mesecih, se je odboru posrečilo kupiti stavbišče, pred dobrih dvema mesecema se je pričelo z delom, pri katerem je članstvo prosvetnega društva in fant. odseka ter dekljskega krožka marljivo pomagalo.

V nedeljo 4. septembra je bil prosvetni dom, ki nosi ime velikega narodnega prosvetitelja A. M. Slomška, slovesno blagoslovljen ter izročeno svojemu vzvišenemu namenu. — Blagoslovitev Slomškovega doma je bila za župnijo največji praznik, kakršnega tudi najstarejši Selnčani ne pomnijo. V nedeljo zjutraj je vse članstvo vseh kat. organizacij polnoštevilno med sveto mašo pristopilo k mizi Gospodovi. — Popoldan pa so prihitali v Selnico številni goste iz Dravske doline in z Dravskega polja. Najštevilneje so bili seveda zastopani Mariborčani, katerih je bilo več sto. Na čelu sprejema je korakala mladina — dolgi štiristopi slovenskih fantov in deklet v krojih. Sprevod so poživljale peštre narodne noše. Najprvo so bile v župni cerkvi slovesne večernice s petimi litanijami Matere božje. Po večernicah se je sprevod, v katerega so se uvrstili še stoteri možje, dekleta, žene in fantje, podal pred krasno okrašen Slomškov dom. G. kaplan Čokl — duša vsega dela — je najprvo pozdravil navzoče goste, posebno zastopnika g. bana, okrajnega načelnika dr. Šiška, ravnatelja Cirilove tiskarne Hrastelja, podžupana Žebota, kanonika dr. Osterca, zastopnika Prosvetne zveze. Po pozdravu je možki zbor »Slov. pev-

skega društva Maribor« zapel »Pesem mornarjeva«, nakar je stopil na govorniško tribuna ravnatelj Hrastelj. V globoko zasnovanih besedah je orisal lepoto slovenske zemlje ter dobroto slovenskega ljudstva. Prosvetni domovi so žarišča katoliške in domovinske ljubezni. Z vzklikom Nj. Vel. kralju Petru II., knezu-namestniku Pavlu, narodnemu voditelju dr. Korošču, je ravnatelj Hrastelj zaključil svoj krasni govor, ki je bil večkrat prekinjen z burnim odobravanjem. Sledil je obred blagoslovitve, katerega je ob asistenci številne duhovščine opravil ravnatelj Hrastelj. Po blagoslovitvi je pozdravil zborovalce mariborski podžupan g. Žebot, ki je govoril o prosvetnih domovih kot naših ljudskih univerzah. V imenu domačih občine je pozdravil župan Janez Urbaš, v imenu obmejnih koroških Slovencev je prinesel pozdrave g. Vrhnjak iz Pameč. V imenu dekl. krožka in fantovskega odseka sta se zahvalila neumorno delavemu duhovnemu vodji, kaplanu Čoklu — graditelju Slomškovega doma, gđc. Bogomila Sagajeva in načelnik odseka. Dekleta so mu izročila lep slovenski šopek, fantje pa lično izdelano diplomu. Godba je zaigrala nato drž. himno, nakar je bila lepa slovesnost končana.

Kranj

Na strokovni nadaljevalni šoli v Kranju se prične redni pouk za III. razred dne 7. septembra ob 14, za druge razrede dne 13. septembra 1938 ob 13.

Člani fantovskih odsekov in članice dekljskih krožkov se naprošajo, da se v čim večjem številu udeležijo na Malega Šmartna 8. septembra pop. ob 2 procesije z Marijinim kipom v Velesovem, ki se vrši kot sklepna slovesnost proslave 700 letnice božje poti. Procesijo bo vodil prevz. g. knezoškof dr. Gregorij Rožman.

Ptuj

SVOJI K SVOJIM: V CIRILOVO!

Skupščina ekonomistov na Bledu

V nedeljo, dne 4. septembra se je zbralo na Bledu v Parkhotelu lepo število ekonomistov, absolventov naše Ekonomsko-komercialne visoke šole in sličnih šol v inozemstvu. Zveza ekonomistov je postala že zelo močna organizacija, ki stremi za ureditvijo položaja svojih članov, ki naj bi z ozirom na svojo kvalifikacijo dobili primerno delo v našem gospodarstvu, katerega bi tudi država posebej priznavala.

Dopoldne je bila seja uprave Zveze ekonomistov, popoldne pa je bila ustanovna glavna skupščina Zveze, ker je ministarstvo notranjih zadev že potrdilo pravila nove organizacije, ki je bila ustanovljena na lanskem kongresu ekonomistov v Zagrebu meseca junija. Skupščina je z aplavzom izvolila za predsednika viceguvernerja Narodne banke g. dr. Ivana Belina, za podpredsednika g. Zdenka Kneza, predsednika ljubljanskega društva ekonomistov, za tajnika pa g. dr. Noro Cekelius iz Zagreba in g. Ljodeta Pippa, tajnika ljubljanskega društva. S skupščine je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., nadalje pozdravni brzojavki predsedniku min. sveta g. dr. Stojadinoviču in min. trg. in industrije g. inž. Kabalinu. Skupščino je brzojavno pozdravil prorektor zagrebške Ekonomsko-komercialne visoke šole g. dr. Milan Ivšič in član uprave Rybar iz Carigrada.

Po poročilu tajnika g. Cekovića, katerega smo že v izveščju objavili, je podal poročilo blagajnika g. dr. Leon Jerovec iz Belgrada in je bila izglasovana razrešnica stari upravi. Nato je bilo sklenjeno, da bo sedež zveze v Belgradu.

Z ozirom na potrebe sedanjega gospodarstva je bilo sklenjeno, da se odposlje trgovinskemu ministru posebna depeša, v kateri zahtevajo ekonomisti, da se čimprej uvede uredba, s katero se uvaja v naše gospodarstvo nov poklic »gospodarski svetnik« in da se priznavajo absolutom visokih trgovskih šol posebni naslovi (inž. comm. ali dr.). Dr. R. Fuks je predlagal, naj zveza ekono-

nomistov podpre akcijo dela zagrebških članov, ki so si ustanovili posebno društvo gospodarskih revizorjev, po katerem naj bi bila izključna kvalifikacija za revizorstvo diploma ekonomsko-komercialnih visokih šol. Po teh debatah je bila soglasno in z aplavzom izvoljena naslednja nova uprava:

predsednik dr. Ivo Belin, podpredsednik Dragutin Radović (Zagreb), Djordje Davidović (Belgrad) in Zdenko Knez (Ljubljana), tajnika Slavko Cuković (Belgrad) in Vilim Molnar (Zagreb), blagajnik dr. Leon Jerovec;

odbor: dr. Nikola Gačša, Amet Kemura, Poduje Veljko, Milodrag Dimitrijević, Ivan Arsenek, Kosta Pavlović, Mihajlo Patrović, Franjo Tavtar, dr. Ivo Slaus, Ivo Masalović, Bruno Meriak, Miloš Knežević, Velimir Teodorović in dr. Teofan Ristić, nadalje je bilo izvoljenih tudi 5 namestnikov.

V nadzorstvo so bili izvoljeni: dr. Tomislav Bulat, dr. Ljubisa Olič, Grgur Depolo, dr. Borivoj Sola, Teodor Abramović, dr. Drag. Bregant in Ljode Pipp, nadalje še trije namestniki.

Po sklepu glavne skupščine ostane redni prispevek članov dosedanjih. Prihodnja skupščina bo v Belgradu, kjer slavi tamošnje Združenje diplomiranih ekonomistov in komercialistov svojo desetletnico.

Sklepno je povzel predsednik g. dr. Ivo Belin besedo ter dejal, da bo šlo prizadevanje Zveze ekonomistov za tem, da se čimprej reši vprašanje uvedbe gospodarskih svetnikov tudi v naši državi in da si pridobe absolutni naših gospodarskih visokih šol primerne naslove, s katerimi se bodo laže uveljavljali s svojimi zahtevami, ki so čisto upravičene.

Slabo vreme je preprečevalo razgled po Bledu in po Gorenjski, zato so ekonomisti ostali na večerji v Parkhotelu, kjer so se dobro počutili. V ponedeljek so napravili nekaj izletov po Gorenjski in obiskali tudi tvornico Peka.

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 8.461.3 (-7.5), skupna podlaga s primom 2.370.1 (-1.4), od tega samo zlato v blagajnah 2.348.2 (+1.4), skupno kritje 28.01 (27.96) odstotkov, od tega samo v blagajnah 27.71 (27.75) odstotkov.

Borza

Dne 5. septembra 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen: v Ljubljani in Belgradu na 237.20 do 238.80, v Zagrebu na 238 denar.

Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 14.27 do 14.47, v Zagrebu na 14.20-14.40, v Belgradu na 14.1715-14.3715.

Grški boni so beležili v Zagrebu 29.99-30.69, v Belgradu 30.65-31.35.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 578.353 din, v Belgradu 815.000 din. V efektih izkazuje Belgrad 1,737.000 din prometa.

Ljubljana — tečajsi primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2377.41—2392.01
Berlin 100 mark	1752.53—1766.41
Bruselj 100 belg.	738.95—744.01
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	211.80—213.86
Newyork 100 dolarjev	4348.50—4384.81
Pariz 100 frankov	118.61—120.05
Praga 100 kron	150.74—151.84
Trst 100 lir	229.69—232.77
Curih. Belgrad 10, Pariz 11.935, London 21.28, Newyork 441.5, Bruselj 74.375, Milan 23.1, Amsterdam 238.6, Berlin 176.1, Stockholm 109.725, Oslo 106.95, Kopenhagen 95, Praga 15.13, Varšava 82.3, Budimpešta 86.5, Atene 3.95, Carigrad 3.5, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.39, Beunos-Aires 112.25.	

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. pos. 99—100, agrarji 61—63, voj. škoda prom. 482—483.50, begl. obvl. 91.50—92.50, dalm. agr. 90—92, 8% Bier. pos. 97—99, 7% Bier. pos. 93—94, 7% pos. Drž. hip. banke 99—100, 7% stab. pos. 97—98. — Delnice: Nar. banka 7.250—7.350, Trboveljska 175—178.	
Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 99 do 99.50, agrarji 61—61.50, vojna škoda promptna 482—483, begl. obvl. 91—92.50, dalm. agr. 91—91.50, 4% sev. agr. 60.50—61.50, 8% Bier. pos. 97.50 do 98.50, 7% Bier. pos. 93 den., 7% pos. Drž. hip. banke 99 den., 7% stab. pos. 97.50—98.50. — Delnice: Nar. banka 7.300 den., Priv. agr. banka 227 den., Trboveljska 173—175, Tov. sladk. Bečkerek 600 bl., Osj. livarna 180 den., Dubrovačka 350 den., Jad. plova 350 den., Oceania 760 bl.	
Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 99.75 den. (99.75), agrarji 62—62.75, vojna škoda prom.	

Naše gospodarstvo v juliju

Iz pravkar objavljenega mesečnega statističnega poročila Narodne banke je posneti, da je znašal promet v efektih na naših borzah julija 29 milij. din (junija 1938 38 milij., julija 1937 25 milij.). V devizah je bilo prometa 234 (248, oz. 295) milij. din.

Borzni tečajji v glavnem niso izkazovali posebnih izprememb. Tako so znašali povprečni tečajji v juliju (v oklepajih podatki za junij): vojna škoda 478.83 (479.55), 7% investicijsko posojilo 98.69 (99.54), 4% agrarne obveznice 62.40 (62.29), 6% begluške obveznice 92.64 (91.86).

Indeksi cen na drobno je bil v naših glavnih mestih v juliju naslednji (v oklepajih podatki za junij): Belgrad 91.4 (94.9), Zagreb 90.9 (91.4), Ljubljana 88.9 (91.2), Skopje 96.5 (97.4), Sarajevo 89.3 (90.9), v 10 glavnih mestih 91.5 (92.8).

Dotok vlog v denarne zavode.

Po padcu vlog v teku meseca maja: od 11.702 na 11.531 milij. so v juniju zopet narasle na 11.628 milij. in se s tem zopet približujemo stanju dne 1. aprila s 11.628 milij. din. Pripominjamo, da so dne 1. julija lani znašale vloge samo 11.012 milij. din in da so torej v teku enega leta narasle za 614 milij. din, kar je pomembna vsota. Gotovinske rezerve 20 največjih bank so znašale na koncu julija 514 milij. din pri 3.438 milij. din vlog. Lani so znašale na koncu julija gotovinske rezerve samo 415 milij. din pri 3.274 milij. din vlog.

Promet izkazuje nadaljnje naraščanje: število natovorjenih vagonov je naraslo od 141.000 v juniju na 155.000 v juliju. Lani je bilo v juliju natovorjenih 152.000 vagonov.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke za 31. avgust kaže naslednje glavne postavke (vse v milij. din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 22. avgust):

Aktiva: zlato v blagajnah 1.827.4 (+1.1), zlato v inozemstvu 17.0, skupna podlaga 1.844.4 (+1.1), devize izven podlage 390.9 (+24.76), kovani denar 401.4 (-23.26), posojila: menična 1.493.4 (+15.5), lombardna 99.6 (+0.6), skupno 1.593.0 (+16.1), razna aktiva 2.155.14 (+5.3).

Pasiva: bankovci v obtoku 6.246.2 (plus 187.7), drž. terjatve 26.1 (+5.8), zirovni računi 1.021.24 (-270.2), razni računi 1.167.7 (+69.2), skupne obveznosti po vidu 2.215.07 (-195.9), obveznosti z rokom 50.0, razna pasiva 292.86 (+32.1).

Kulturni obzornik

II. evropski glasbeni festival na Slovaškem

Dvanajst zaporednih večerov komorne glasbe je spleto v pester niz dragulje raznolikosti bleska, barve in svojstvene izbrusnosti. Saj so se predstavile mednarodni publiko skupine umetnikov, ki so po svoji narodnosti in načinu tako zelo različni. Mislim, da bi zanimalo tudi Slovence, s čim in kako se danes predstavljajo narodi v mednarodni glasbeni tekmi.

Na prvem koncertu so se nam predstavili Čehi z Odříkovim kvartetom, katerega predstavljajo gg. Rihard Zika, František Daniel, Vincenc Zahradnik in Bedřih Jaroš. Predvajali so izključno češki program, in sicer Josefa Suka s kvartetom v B duru, op. 11. Sukovo težišče je v instrumentalni in komorni glasbi. Njegova inventivna je pestra, bogata in v svoji svežosti očarljiva. S svojo subjektivno občutenostjo in izrazitim smislom za ton je znal vlti svojim delom tisto, kar ga je napravilo za muzika, katerega po pravici imenujemo idealnega. Drugi češki reprezentant je bil Janaček s kvartetom, ki je vzniknil pod vtisom Tolstega Kreutzerjeve sonate in v spomin desete obletnice smrti mojstra dne 12. VIII. 1928. Janaček je glasbeni realisti, zasidran v narodni duši. Njegova dramatičnost preide v lirizna mesta, ki predočijo slovansko nežnost. Njegova preplavaljoča inspiracija se izraža v eruptivnosti glasbenih domislekov in silni dinamiki. Tretjo veličino češkega glasbenega stvariteljstva je predstavljala Dvořakov kvartet c dur op. 61. Iz Dvořakove glasbe veje češki duh in diha zemlja, preko katere je burno divjala zgodovina prošlosti in Čehe zvarila v to, kar so danes. Dvořak, ta genij spontanosti in živ vrec prvinskega ustvarjanja, je bil prvi češki glasbenik, kateremu so se na široko odprla vrata sveta. Iz njegove muzike veje vdanost, pobožnost in vnesenost, ki so oplodile

njegove zamisli, da so si v prekrasnih zaključnih formah osvojile svet in ga prisilile, da je tega češkega giganta nesporno priznal. Baš v tej zadnji točki so umetniki pokazali vso svojo zrelost in pogljobljenost ter virtuosno obvladanje instrumentov.

Drugi večer je bil posvečen madrigalom. Tu se je odlikovala Anglija z znanimi The Tudor singers, katere vodi dirigent Cuthbert Bates Baš v tej formi so bili Angleži originalni in povsem samostojni (že od X. stol.). Posebno so izredne njih krepke ljudske melodike v svoji pragnantni karakteristiki. K tej izrazitosti se pridružijo še svež humor, pogljobljenost, prisrčnost in neka sramežljiva gracia. Angleški pevci so podali skladbe stilno dovršene in tehnično prvovrstne. Predvajali so Morleya, Wilbyeja, Gibbonsa, Weelkesa, Byrda, Tallisa, Tomkinsa, Vautera, Delessa in Hovellsa. Izvajali so tudi »Qui confidunt in domino« od Krištofa Haranta s Polžič, mottole za 6 glasov. Zbor je štel šest ženskih in šest moških glasov, kateri so vsi dobro solani in se v pevsko tehničnem smislu nagibajo k nemškemu načinu vodenja glasov. Velike stilske efekte pa dosega jo sijajnimi pianissimi, čistimi in gibkimi koloraturami, pikantnimi stakati in smiselno odtehtano dinamiko. Zelo je ugajala škotska narodna pesem, ki jo je aranžiral R. Vaughan Williams. Tudi tenorski solist Cecil Wigley je dosegel lep uspeh. Bil je to lep večer čiste vokalne harmonije.

Tretji koncert je odigral poljski kvartet (Eugenija Uminska, Tomasz Jaworski, Mieczysław Szaleski, Zofia Adamska). Igrali so kvartet d dur od Frančiška Lessele, Mozartov kvartet g dur (Köchel 387) in Zarembskega klavirski kvintet op. 34. V tej skupini je resnično igrala v vsakem oziru prvo violino ga. Eugenija Uminska, ki je skušala potegniti za seboj ostale partnerje. Njen ton je poln in zanosen, enak njeno podajanje, ki je temperatmetno in v muzikalnem smislu doživelo, občuteno in kleno. V klavirskem kvintetu so se ji soigralci najbolj polnovredno pridružili. Pianistka Janina Wysocka-Ochlewska je dopolnila skupino z igro, ki je tehnično dobra, a tonsko nekam medla. Lesselov kvartet je pisan v Haydnovo

481.50—482 (482), begl. obvl. 92.25—92.75 (92.25), dalm. agr. 91.25—91.75 (91.50), 7% Bier. pos. 98.25 do 94. — Delnice: Priv. agr. banka (283, 232).

Žitni trg

Novi Sad 5. sept. Fižol bč., srem. brez vreče 310—320.

Živina

Srinjski sejem v Pljuju dne 31. avgusta t. l.: Dogon: 79 svinj in 82 prascev. Prodanih: 74 komačadov. Cene: pršutarji 7 do 7.75 din, debele svinje 8 din, plemenske svinje 6 do 6.50 din za 1 kg žive teže. Mladi prasci od 6 do 12 tednov stari 100 do 150 din za glavo.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Litiiji, dne 30. avgusta t. l.: Voli I vrste 5.75, II vrste 5.25, III vrste 4.50 din, telice I vrste 5.50, II vrste 5, III vrste 4.25 din, krave I vrste 4.50, II vrste 4, III vrste 2.50—3.50 din, teleta I vrste 6.50, II vrste 5.50—6, prašiči šepharji 9.50, prašiči pršutarja 8 din za 1 kg žive teže. Goveje mесо I vrste 12, II vrste 10, svinjina 14—16, slanina 17—18, svinjska mast 19, čisti med 16, goveje surove kože 10, teleče surove kože 11—12, svinjske surove kože 4 din za 1 kg, Koruza 165, fižol 300, krcmar 125, pšenična moka 3.75, koruzna moka 225 din za 100 kg.

Hmelj

Zalec, 5. septembra. IV. uradno poročilo Banovinske hmeljske komisije dravske banovine:

Obiranje hmelja je splošno končano, vendar se je nabralo precej manj, kakor se je pričakovalo in po rezultatih obiranja sodeč bo znašal letošnji pridelek le kakih 13.000 stotov. Pač pa je blago splošno prvovrstne kakovosti, zelo fine in prijetne arome ter pretežno brezhibno gladkozelene barve.

Nakupovanje letošnjega pridelka se vrši v vedno večjem obsegu ter je zanimanje in povpraševanje za vse vrste blaga. Cene so ostale v glavnem nespremenjene ter se plačujejo po 22—25 din za kilogram; le slabše blago, ki pa je letos precej redko, se dobi tudi izpod navedene cene. Računa se, da je prodano doslej iz prve roke že kakih 2300 stotov letošnjega pridelka.

Zalec, 5. septembra.

Hmeljarska zadruga poroča, da se pri sicer mirni, vendar čvrsti tendenci nadaljuje z nakupovanjem letošnjega pridelka ter plačuje za najboljše blago po 22—25 din za kilogram. Največ zanimanja je sicer za najboljše ter zlasti v barvi brezhibno gladkozeleno blago, vendar je vedno več povpraševanja tudi za dobro srednje in srednje blago.

Iz Češkoslovaške poročajo, da se nabiranje nagiba h koncu, vendar ga slejkoprej ovira

Ljubljanski velesejem

Velesejem je bil doslej deležen že lepega obiska, kar je nedvomno uspeh prireditve, zlasti še, ker obiskovalci odhajajo v resnici zadovoljni. Ker so pa številne posebne razstave zelo obširne, predvsem razstava fotografije, se večina obiskovalcev vrača, saj ni mogoče, da bi si ogledali vse v enem dnevu. Mnogi so bili izredno presenečeni na razstavi fotografije, saj nikakor niso pričakovali, da se jim bo na nji odkrilo toliko novega in lepega. Prav tako je razstava likovne umetnosti za obiskovalce veliko presenečenje. Gospodarski oddelek velesejma zaradi obsežnih kulturnih razstav ni trpel, čeprav je nekoliko manjši, a je na njem tembolj živahno. Veseljeni prostor je posebno privlačen, ker nudi v resnici neprisiljeno zabavo. To velja zlasti za izvrstne varietetne predstave, saj se je velesejski upravi posrežilo pridobiti artiste svetovnega slovesa. Popoldanske predstave so brezplačne, povsem zasedena je pa dvorana tudi zvečer, kljub vetropni. Obsežni zabavni park nudi po utrudljivem romanju skozi paviljon prijeten počitek in zabavo, privlačuje pa občinstvo tudi v urah, ko je drugi del velesejma zaprt.

Tudi v kupčijem pogledu beleži letošnji sejem že precej ugodne rezultate. Največ zanimanja je za pohišstvo, za peči, preprege, glasbila, radioaparate, za stroje za obdelovanje lesa, za najrazličnejše obrtne izdelke in praktične novosti, katerih je prav posebno letos lepo število. Posamezniki so že zaključili prve kupčije, katerih pričakuje vsak razstavljalet, saj imamo letos za čas razstave dve nedelji in dva praznika.

Naše šole so zastarele. Učne metode na naših šolah že dalj časa ne ustrezajo več duhu časa;

GLAVNA KOLEKTURA DRZAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG

Gajeva 8 ZAGREB Ilca 15 sporoča neobvezno, da so bili pri žrebanju V. razreda 36. kola državne razredne loterije dne 5. septembra 1938 izžrebani sledeči dobitniki:

80.000 din	št. 22872.
35.000 din	št. 50775, 68832.
25.000 din	št. 31461, 86052.
20.000 din	št. 79268.
15.000 din	št. 90017.
12.000 din	št. 63722.
10.000 din	št. 2019, 16069, 16251, 32149, 56751, 59222, 64743.
8.000 din	št. 14661, 40212, 44256, 69185, 75614, 82158, 82776, 85439, 93017, 99018.
6.000 din	št. 2825, 9237, 11943, 16520, 18239, 18492, 18715, 26355, 29267, 31915, 32411, 36552, 37780, 40455, 44873, 45669, 47262, 72461, 79927.
5.000 din	št. 263, 10177, 12688, 12920, 15229, 16748, 20363, 22338, 37294, 47664, 50527, 51634, 53744, 57109, 57350, 66723, 68559, 70370, 75740, 79802.
3.000 din	št. 5083, 9554, 12285, 20521, 29978, 35825, 48091, 50173, 51522, 55529, 55594, 55737, 57527, 62768, 79931, 86560.

Poleg teh je bilo izžrebanih še 1500 dobitkov po 1000 dinarjev, Prihodnje (zadnje) žrebanje bo 7. septembra.

slabo vreme; hmelj vedno bolj rjavi in bo zato ostalo nekaj tudi neobranega. Splošno se računa, da bo pridelek manjši, kakor pa se je pričakovalo in računalo.

Z nakupovanjem se polagoma nadaljuje po nespremenjenih cenah ter plačuje za letošnji pridelek Zatec 16—31 Kč, to je 24—31.50 din, ter Uštek in Roundnice 12—15Kč, to je 18 do 22.50 din za kilogram.

Berlinska obrtna razstava v Ljubljani

Na mednarodni obrtniški razstavi v Berlinu so bili letos zastopani zelo častno tudi naši obrtniki, vendar si pa naša javnost ni ustvarila dovolj popolne slike o pomenu udeležbe slovenskih obrtnikov na veliki mednarodni razstavi. Šele sedaj vidimo, kako častno so zastopali našo obrt v Berlinu, ko so razstavili svoje izdelke v paviljonu Zbornice za TOI na velesejmu.

Razstava v tem paviljonu je veran posnetač razstave v Berlinu; povsem točna je zlasti slovenska kmečka soba. V stenah vitrinah so razstavljene vsi odlikovani predmeti z razstave v Berlinu in ko jih občudujemo, se ne čudimo, zakaj so bili odlikovani. Skupno so prinesli naši razstavljalci iz Berlina 10 odlikovanj, ki so tudi razstavljena v tem paviljonu. Med njimi je častno darilo izredno velika in lepa lita vaza, ki jo je prejel Drž. osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani za razstavljene čipke. Vaza je darilo centralne italijanske obrtniške organizacije. Obrtniki in prireditelji berlinske razstave so pa prejeli 9 bronastih medalj z diplomami, in sicer: tesareki mojster K. Kavka za razstavljeno model lesenega mostu, zgrajenega čez Kokro pri Kranju; ta most je največji leseni predalni most pri nas. Statične načrte je izdelal znanj stnik inž. Dimnik S. Nekateri tuji, ki so videli model na berlinski razstavi, so prispeli k nam nalašč zaradi mostu, da ga vidijo v naravi. Diplomano in medaljo je prejel tudi prireditelj naše razstave v Berlinu, zborniški tajnik dr. J. Pretnar, in sicer za vzorno organizacijo. Helena Vurnikova je bila odlikovana za načrte paramentov. Kolb & Predalič za razstavljene smuči, J. Klementič iz Novoga mesta za keramiko, kipar B. Pengov in pasar L. Zmuc za kelih, D. Puc za fotelj in J. Rebek za železna vrata. Vse te odlikovane izdelke lahko vidite na razstavi. Priznati je treba, da je tudi zdaj na velesejmu ta obrtniška razstava tako vzorno aranžirana, kakor je bila v Berlinu. Razstavo obiskujejo številni obrtniki, toda opozoriti je treba nanjo tudi vse druge obiskovalce, ker razstavljene predmeti zaslužijo že po estetski strani, da si jih ogleda vsak.

Blago za zimska rokavja, hlačnjaki, huprtni klobučki za žene in otroke

Velika izbira, nizke cene

R. MIKLAVIC „PI HUP“

Ljubljana, Alica - Mednarodna ulica - Pred Škofijo

Ta večer je pomenil v prvi tretjini festivala v vsakem oziru višek. Vera Adletič-Popovič.

Kralj krotilcev zverin razočaral sultana

O pustolovskem življenju italijanskega krotilca zverin Upiilio Faimalija, ki so ga nazivali »kralja krotilcev zverin« in ki je bil sredi minulega stoletja tovrstna zvezda Evrope, pripovedujejo njegovi »spomini«, ki so pravkar izšli v Italiji.

Upiilio Faimali se je rodil l. 1826 kot deveti sin kmečke družine pri Viacenzi. Zivahnega dečka je zmeraj nekaj vleklo iz tesnih domačih razmer. Najbolj je hrepenel po Franciji, ki se mu je zdela paradiz na zemlji. In komaj mu je bilo 11 let, se je odpravil tjakaj. Dospel je vpravi pustu tja in je bil pri več cirkuških predstavah, ki so ga tako prevzele, da se je vdinjal v cirkuško službo pri nekem gospodu Didierju.

Upiilijevo službovanje se je začelo s tem, da je moral naučiti psa in opico proizvajati razne skoke. Kakor povedo »Spomini«, je bil uspeh naravnost sijajen. Zato je Upiilio sklenil, da bo s tema dvema živalcema sam prepotoval vso Evropo. Zares je kmalu dobil v Krakovu samo za en večer 30 cekinov, v Varšavi pa celo 256 poljskih tolarjev. Prišel je v Kopenhagen in Hamburg, kjer si je za svoj kapital kupil hijene, dva volka in 14 opic. Toda sreča je bila tudi pri njem opoteča in v Bremenu je bil že brez svojih živali in brez beliča v žepu. Zatorej si je kupil na upanje dva črna pantra. Kako je treba s pantri ravnati, ni imel niti pojma. In ko je ves znojen prvokrat srečno odnesel pete iz njune kletke, je navdušeno vzkliknil: »Ah! Zdaj sem vendar človek!« Najel si je rojaka Pietra, ki je tudi napisal njegove »Spomine« in ki mu je bil za pomočnika. Ta Pieter, ki je nastopal tudi kot glumač, je širil slavo svojega mojstra po francoskih in laških časopisih.

Navzlic rastoči slavi pa le ni šlo zmeraj vse gladko. Ko je imel Faimali opraviti z nekim 20 letnim ukročenim levom, se mu je pač posrečilo dati mu verigo okrog vratu. A ko bi bil moral lev na večerni predstavi slušati, je strahovito zarjovel, na mah raztrgal verigo in planil na svojega krotilca. Prestrašeno in preplašeno občinstvo je zakričalo levu, pač zato, da bi Faimaliju kako pomagalo: »Zadosti, zadosti!« Faimali pa, ki je bil gibčen kot mačka, je znal z vzkliki in udarci z bičem tolikanj ukrotiti leva, da je živ prišel iz kletke in je že drugi dan jahal na svojem levu. S tem je bila njegova slava zagotovljena. A od prestalega strahu je krotilec postal v tej noči popolnoma plešast.

Nato so postali celo v Carigradu pozorni na levjega krotilca. Sultan si je naročil dva črna pantra in je hotel, da ju Faimali sam privede k njemu. Kupčija je bila sklenjena v Bremenu. Faimali je dokupil še ducat levov in se je odpeljal v New-York, kjer sta bila zanj pripravljena oba črna tigra.

Z dragocenima zverinama se je pripeljal v Carigrad. Njegov prihod je bil zaeno slovesen vohod v mesto: Kletko s pantroma je peljalo šest vrancev in štirideset jezdecev na snežnobelih bel-

cih je jahalo pred krotilcem in njegovo kletko. Sultan, ki je kakor otrok ves vznihčen pričakoval zverini v svoji palači, je zahteval, naj Faimali stopi takoj v kletko k pantroma in naj mu ju osebno privede. Zaman je Faimali oporekal, češ da sta živali utrujeni od popotovanja, da sta zaradi hrupnega sprejema razburjeni in razjarjeni. »A meni je bilo rečeno, da se igrate z zverinami kakor s kužkit« je odvrnil sultan. Zatorej je stopil Faimali hočeš nočeš v kletko in je pobožal obe zverini in — je srečno prišel spat ven. »Zdaj pojdem pa še jaz v kletko in ju bom pobožal.« je dejal sultan. Ko so mu to odločno odsvetovali, je postal sultan hud in je zaukazal, naj krotilec kar izplačajo — »... brez kake vljudne besede, brez darila ali da bi bil le za urico moj gost!« Nato je Faimali ponosno izjavil, da pantra sploh ne proda in je odšel z dvora.

Potem so prišla leta slave po evropskih mestih. Pariz se je gnetel, ko je prišel krotilec, in oba črna pantra sta bila višek večera: Faimali je bil na konju, oba pantra ob njem in le tenka mreža je bila za ograjo med občinstvom in zverinama. To je bilo neskončno drzno in novo. »Če bi ne bilo začelo deževati, bi bili ljudje do drugega jutra stali pred cirкусom,« je ponosno zapisal pisec »Spominev«.

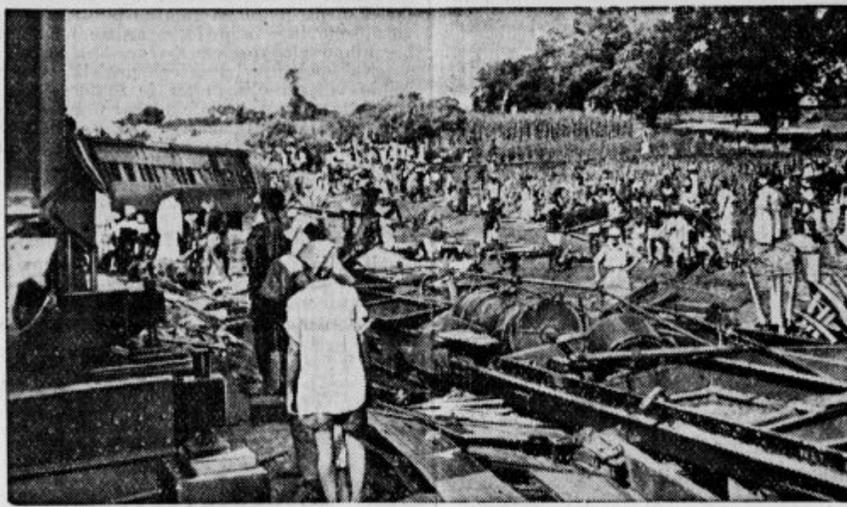
Nekaj odmora je prineslo v to življenje Faimalijevo bivanje v Afriki, v alžirski puščavi, kjer mu je bilo uradno dovoljeno loviti leve. Lovil jih je v družbi nekega vojaškega ubežnika izpred Verduna, ki je že več let živel ondi kot roparski poglavar nekega domačinskega plemena. Ob povratku je imel Faimali cirkus z 200 čistokrvnimi arabskimi konji, s 150 levi in levinjami. Imel je večje število tigrov, slonov in kakih 100 opic in drugih manjših živali. Mimo tega je imel še črne pantra, jaguarje, pume in še indijanske vojščake, plesalke in druge čudovitosti. Ko je takoj v začetku neke predstave v Parizu ušel mogočen lev in stekel v strah in grozo občinstva v cirkuško areno, je imel Faimali tako prisebnost, da je naglo pograbil volneno odejo in je leva zavil vanjo kot v kak zavoj, ki ga je strkljal v kletko.

Ko je l. 1870 izbruhnila nemško-francoska vojna, se je krotilec zverin odpravil v domovino, nazaj v Italijo. V svojem rojstnem mestu se je poročil z artistinjo Albertino Parenti, nakar je bil le še družinski oče in kmetovalec, po čemer je zadnja leta hrepenel.

Po dolgih letih mirnega zakonskega življenja je »kralj krotilcev zverin« spokojno umrl, ko se je bil nekoč sredi poletja močno prehladil.

Prine in princeska v otroškem vozičku
Prine Edvard in princeska Aleksandra, otroka kentskega vojvodskega para, na sprehodu.

Več ko 100 mrtvih
Največja železniška nesreča v zgodovini južnoindijske železnice se je primerila nedavno med Ayalurom in Vadamaduro pri Madrasu. Vlak je iztiril, 100 potnikov je prišlo pod razvaline. Na sliki je videti, kako mrliče odpravljajo s tira.

Leteči Škot

Te dni so na Škotskem spravili iz muzeja v Yorku 68 let staro lokomotivo in ji priključili sedem 57 let starih vagonov. Ta izredni vlak je peljal iz Kings Crossa v Cambridge 170 potnikov, oblečenih v obleke, ki so bile v modi pred šestdesetimi leti. Ta vlak je »leteči Škot«, ki je proslavil na ta način 50 let, odkar je vozil med Londonom in Cambridgejem. Lokomotiva se imenuje Patrik Stirling št. 1 in je videti s svojim dolgim in ozkim dimnikom prav tako, kot lokomotiva, ki so jih gradili takrat.

Zanimivo je, da vlak ob svoji jubilejni vožnji ni imel električne razsvetljave in da je torej ob prehodu skozi predore vladala v vagonih popolna tema ter da ima tudi pomanjkanje dolgih hodnikov, kakršne imamo v modernih brzovlakih, svojo nepraktično stran. Lokomotiva je tekla še precej naglo in ropot, ki ga je vlak povzročal, ni bil mnogo večji od ropota modernih vlakov. Le kratki in ostrí udarci kolesja ob tir so spominjali na to, da je ta vlak manj prožen v svoji konstrukciji. Pot, ki je dolga 60 angleških milj, je prevozil v eni uri in 39 minutah. Eden izmed potnikov tega spominskega vlaka Mr. Malden, je pripovedoval poročevalcu nekega angleškega časopisa, da praznuje skupno z vlakom tudi on svoj jubilej; kajti z istim vlekem se je letn 1880 peljal v Durham študirat. Slike, ki so bile napravljene o priliki te jubilejne vožnje, nam kažejo modo iz tiste dobe. Tudi tisti, ki se še spominjajo te mode, se čudijo radi velike spremembe. Posebno ženska obleka je bila zelo nepraktična; toda kljub temu ne moremo trditi, da bi ne imela svoje posebne lepote in ljubkosti. A časi in okusi se spreminjajo. Ozki in dolgi dimnik na lokomotivi je izginil ter prepuštil mesto nizkemu in širokemu. Dolgi in široki ženski rokavi so tudi izginili; uveljavili so se kratki in

ozki. A medtem ko dolgi dimnik iz leta 1880 ne bo nikdar več prišel v rabo, ne moremo trditi tega o ženskih rokavih.

Kljub vsemu prizadevanju, da bi vlak bil času primeren, da bi bilo mogoče občinstvu, ki se je zbralo na vseh postajah, podati jasno predstavo, kakšen je bil »leteči Škot« pred 60 leti, je bilo vendar nemogoče preprečiti nekaj časa neprimernega: v nekem oddelku je sedel mož s polnilnim persom v roki in se sklanjal nad križanko. Tega v letu 1880 še ni bilo.

Roman angleške himne

Himna največjega cesarstva v zgodovini sveta ima kar svoj roman. Po najbolj razširjenem mnenju je angleško himno napisal in uglasbil okoli leta 1740 znani pesnik Harry Carey. Prvikrat jo je pel na banketu, ki je bil prirejen v čast admiralu Vernonu, premagovalcu Špancev pri Porte Bella. Pesem se je začela tako: God save our the King, to je: Bog reši našega gospodarja. Ker pa Carey ni bil Bog ve kajšen kompozist, je prosil Händlovega sodelavca Smitha, da mu je ta pomagal. Zaradi tega so začeli misliti, da je slavni saški skladatelj, ki je živel in umrl v Londonu, pomagal pri skladbi angleške himne. Na drugi strani pa zopet trdijo, da je Händl že prinesel to pesem v Anglijo uglasbeno in jo posvetil kralju Juriju I. Ta pesem, tako mislijo, pa je najbrž nastala po nekem napevu francoskega skladatelja Lullija, katero da je čul Hendl peti v ženskem samostanu v Saint-Cyru. Ta Lullij, ki je zelo rad paberkoval po tujih skladbah, je lahko vzel svoj napev tam, kjer je že poznan in posplošen. Tako

pridemo do novega mnenja o postanku angleške himne. Nekateri zgodovinarji trdijo, da je himna God save the King bila poznana v 17. stoletju. Zložil da jo je angleški glasbenik John Bull leta 1605 v čast kralju Jakobu I., ki se je skoraj čudežno rešil v neki zaroti. 16. julija 1607 je Jakob I. obiskal ceh trgovcev v Londonu in pri tej priliki je Bull zaigral na orglah svojo pesem. Pozneje je odnesel prvotni rokopis v Anvers, kjer je postal 1617 organist. Tu je tudi umrl 1628. Verjetno je, da je ta himna zelo stara, in sicer iz angleško-germanskega folklorja, ker je bolj ali manj razširjena v raznih narodnih pesmih iz Bavarske, Prusije, Württenberga, Švice kakor tudi Amerike. Glasbenik, ki je to pesem vzel iz narodne pesmi in jo prenesel v Anglijo, je bil John Bull. To zadnje mnenje o postanku tako znane angleške himne zagovarjajo v zgodovinski znanosti, poleg tega pa še kljub temu navajajo razna mnenja, katera pa smo omenili.

Palestinska vojna

Anglija je poslala nove čete v Palestino. V Adlershotu je bila 18. pehotna brigada opremljena s tropskimi čeladami.

Francoski manevri

Bizuz Besančona so zdaj veliki francoski manevri. Na sliki vidiš strojnico v Eritju.

Smrt zaradi prometa
Mednarodna statistika se ukvarja s številom mrtvih primerov po prometnih nesrečah in jih je izračunala za l. 1937 na vsakih 100.000 prebivalcev. Zanimivo je, da ima toliko teh smrtnih primerov Švica, ki je tako majhna.

izkušnja uči človeka.

**-ZATO
NA DOBAR ČEVLJ NAJBOLJŠA**

**SPECIAL-POTPETNIKA
PALMA
KONKAV**

Usaka

Obisk vojnih dobrovoljcev na solunsko bojišče

Pred 20 leti — 15. septembra — je v zmagovitem naletu združena srbska in zavezniška vojska z vojnimi dobrovoljci prebila solunsko fronto in zadala vojski centralnih sil smrtni udarec. Sledilo je naše osvobodjenje in zedinjenje in s tem ustvaritev Jugoslavije. Večina vojnih dobrovoljcev po letu 1918 ni imela prilike obiskati bojišč, kjer so s puško v roki pripomogli k zmagi. Zato so se vojni dobrovoljci ljubljanske in mariborske okr. organizacije vojnih dobrovoljcev odločili, da obiščejo svoja nekdanja bojišča in da se ob 20-letnici naše države poklonijo spominu svojih tovarišev, padlih za naše osvobodjenje.

Obisk solunskega bojišča je zamišljen od 24. septembra do 2. oktobra. Potovali bi z brzovlakom do Bitolja in bi od tu porabili 3 dni za obisk Kajmakčalana ter drugih važnejših točk solunskega bojišča ter po možnosti napravili tudi izlet do Presbanskega in Ohridskega jezera. Pri povratku bi obiskali Oplenac, v Beogradu pa vojni muzej in veličastni spomenik Neznane mu junaku na Avall. Ministertvo prometa je za polovanje skega bojišča, do zaključne 12. t. m. ljubljanski hodom iz Ljubljane, odnosno iz Maribora v Bitolj in nazaj ter avtobusne vožnje bodo znašali največ 350 din. Preskrbljeno bo, da siromašnejši tovariši-dobrovoljci dobe, če ne brezplačno, pa vsaj po najnižji ceni prenočišče in prehrano.

Ukrenjeno je potrebno, naj bi veljala četrtinska vožnja tudi za svoje dobrovoljce. Organizacija obiska solunskega bojišča je v polnem teku in je nujno, da se priklase vsi oni tovariši (s svojci), ki se nameravajo udeležiti obiska solunskega bojišča do zaključne 12. t. m. ljubljanski odnosno mariborski organizaciji vojnih dobrovoljcev, pisмено ali pa osebno. S prijavo se vplača 230 din za železnico ter 20 din za stroške. Vsa nadaljnja navodila in morebitne izpremembe se bodo pravočasno objavile. — Okr. organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani.

Tatvine na Dolenjskem

Škoecjan pri Mokronogu, 4. sept.

V naši okolici so razne tatvine in vlomi, zlasti zadnji čas, skoraj na dnevnem redu. Tako je bilo v soboto popoldne v Dobruški vasi pri belem dnevu vlomljeno k posestniku Fabjanu Janezu. Tatovi so odnesli nekaj moške obleke, ženskega perila, več parov čevljev, nekaj svinjske masti in še več raznega drugega blaga v skupni vrednosti okrog 1600 din. Takisto je bila odnesena vaškemu pastirju Rodiču vsa obleka, klobuk, čevlji, tako da sedaj revež nima drugega kakor tisto, kar je imel na sebi. Poslužijo se pa radi še drugih stvari. Posebno jim diši žganje in vino. Pred dnevi je tudi bilo odneseno na Stari Bučki posestniku K. J. okrog 30 litrov žganja. To se je zgodilo še na več drugih krajih. Orožniki so storilec menda že na sledu in je upanje, da pridejo ti rokovnjači kmalu na dan s svojimi grešnimi dejanji.

Iz Julijske krajine

»Svetogorska Kraljica«. Ravno kar smo prejeli septembrsko številko tega zanimivega »mesečnika svetogorskega svetišča«. Naj navedemo kratek izvleček iz vsebine. Na uvodnem mestu prinaša zgodovinski članek dr. A. K. »Kako je bilo pred 400 leti, v katerem je lepo povedano, kako se je začela svetogorska božja pot ravno v času naraščajoče moči luteranske vere. Drugi članek »Zaprte duhovne vajec prinaša sliko zadnjih dekliških duhovnih vaj in naznanja, da se bodo od 18. do 22. septembra vršile še enkrat zaprtje duhovne vaje za dekleta, od 16. do 20. oktobra pa za može in fante. V na novo uvrščeni rubriki »Naše novice« čitamo kratke beležke iz cerkvenega in podeželskega življenja. Pod naslovom »Močna ženec beremo o gostoljubni Cilki. Iz svetogorske zgodovine« že pripoveduje, kako so Urško zaprli in kako je Marija trikrat reši, ter kako so v letih

1540 do 1545 sezidali vrh Skalnice krasno cerkev v čast Materi božji. Poučna razprava »Zvezdnato nebo oznanja slavo božjo« nas vpeljuje v zvezdoznanstvo, Stričkov »kotiček« krepko zavrača zmojo: vse je narava. »To in ono« in »Drobiž« zaključujeta številko.

Novi idrijski dekan. Naslednik nepozabnega msgr. M. Arka je postal msgr. Lojze Filipič, župnik in dekan v Grgarju. Ko novemu idrijskemu dekanu čestitamo in mu želimo obilo, obilo božjega blagoslova na odličnem, a težavnem novem mestu, moramo s priznanjem pohvaliti objektivno zadržanje rudniškega oblastva.

Sprejem novega tržaškega škofa. Novi tržaški škof msgr. A. Santin je došel v Trst v soboto, 3. sept. ob pol 5 popoldne. Na centralni postaji je bil med zvonjenjem vseh zvonov tržaških cerkva slovesno sprejet. V nedeljo, 4. sept. popoldne je daroval v stolnici sv. Justa ob navzočnosti celokupne duhovščine, ki je utegnula priti, pontifikalno sv. mašo. V nedeljo, 11. sept. bo imel škof Santin svoj slovesni vohod v stolnico v Kopru. Želimo prav iz srca, da bi si msgr. Santin z res apostolsko ljubeznijo in pravičnostjo znal bolj pridobiti srca večine svojih novih škofljanov, kakor se je to zgodilo na Reki. V nasprotnem primeru bo kraljestvo božje na zemlji silo trpelo.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 6. sept.: 10 Prenos slube božje iz stolnice — 12 Iz naše domovine (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Koncert jugoslovanske glasbe (Rad. orkester) — 14 Napovedi — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nač. ura: Bogastvo sladkovodnih rib v Jugoslaviji (dr. S. Stanković) — 19.50 10 minut zabave — 20 Kolo za kolo se vije (plošče) — 20.10 Preureditev našega narodnoobrambena dela (g. prof. E. H. Boje) — 20.30 Koncert. Sodelujeta: Slovenski vokalni kvintet in Radijski orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos petja in godbe iz velosejemske restavracije Cesar.

Sreda, 7. sept.: 12 Okrogli napavi, veseli odmevi (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Koncert salonskega kvarteta — 14 Napovedi — 15 Zvezde in zvezdniki (plošče) — 15.40 Mladinska ura: Septembar v naravi (g. M. Zor) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nač. ura: Meštrovčevi klasično-idealistični liki (dr. B. Mašič, Zagreb) — 19.50 Mozart: Beg iz Serajla, uvertura (plošče) — 20 Pisan večer. Sodelujeta: Akademski pevski kvintet, g. Haršlag in Antunović (kl. tara in mandolina) in g. Ivan Cimerman (harmonika) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke glasbe iz velosejemske restavracije Volga.

Drugi programi

Torek, 6. sept.: Beograd-Zagreb: 20 Igra, 21 Ork. konc., 21.45 Nar. pesmi — Praga: 19.25 Jugoslovanski zbori, 19.49 Jugoslov. drama, 21.10 Ork. konc. — Varšava: 19.30 Zab. konc. — Sofija: 20 Sopran, 21.15 Laha gl. — Budimpešta: 19.15 Rad. ork., 21.05 Plošče, 21.30 Holandski večer, 22.45 Vol. godba — Trst-Milan: 21 Igra, 21.40 Violina in klavir, 22.30 Ples. gl. — Rim-Bari: 21 Simf. konc. — Berlin: 19 Operni konc. — Hamburg: 19 Komorni konc. — Lipsko: 19 Instrument. konc. — Strassbourg: 21.15 Popevke, 22 Opereta.

Modno blago
za damsko obleke in blago.
Vsega in vsega drago blago.
Velika izbira, nizke cene!

L. MILIČIĆ - Pti Štork
LJUBLJANA
Ljubičeva ul. Medana 24
Pred Nikoljo

Med kitajskimi teroristi

Lokavo upanje me je privedlo do tega, da sem vprašal hotelskega vratarja:

»Ali me ni to noč ali to jutro nihče klical k telefonu?«

»Nihče, gospod!«

Res, nisem mogel najti opravičila, da bi zakril svoje diplomatsko preiskovanje. Vratarju sem pokazal naslove obeh oseb in ga vprašal za okraj, kjer so se nahajale te, meni neznane ulice.

»Ta, gospod — kazal mi je naslov profesorja Koo-Hsueh-Fan-a — stanuje precej daleč, na oni strani cerkve Community; a drugi je prav nasproti glavne stražnice, kjer se križata Szechuen Road in Soochow-Creek. Torej ne daleč od tu. Glejte, ta tramvaj vas bo popeljal k njemu v petih desetih minutah.«

Skočil sem na tramvaj, ki mi ga je pokazal, v trenutku, ko se je že pomikal. Veliko stražnico Settlementa sem že dosti dobro poznal, tako da sem lahko izstopil, ne da bi koga vprašal. Bil sem pa pri tem zelo radoveden, kako vozijo kitajski tramvaj.

Da po pravici povem, so kitajski tramvajci bratje tistih tramvajev, ki jih lahko vidim v kateremkoli provincialnem mestu, ki se zadovoljuje s stariškavim materialom in ima svojo vrednost le kot staro železo.

Bolj me je zanimalo, kako sprevodnik pobira določeno voznino. Večina potnikov mu je plačala v coppersih, bakrenih novicah najnižje vrednosti, in sicer so mu odšteli štiri in dvajset novcev. Uslužbenec je jemat ta denar, a štel ga ni. Zadovoljen je bil s tem, da je čutil v roki približno število teh novcev, potem jih je metal v ogromno vrečo, v kateri jih je bilo najbrž že na tisoče.

Ali je lahko tako nadziral, ne da bi manj-

kal eden ali dva coppersa? Rekli so mi, da je to mogoče.

Sploh pa povzročajo potniku v Šanghaju take majhne denarne menjave precej začudenja.

Da stvar poenostavim, naj povem, da so Kitajci sprejeli za svojo podlago denar, ki ne obstoji: tač!

Poslužujejo se denarja, ki je tujega izvora: mehikanski dolar.

Trgovci na Nanking Roadu objavljajo cene svojega blaga v tačih. Odjemalec ve lahko samo za dnevni tečaj mehikanskega dolarja (približno 72% šanghajskega tačla), in tako lahko preračuna.

To pa najbrž ni kaj praktično, a bistri pri odjemalcih čut za matematiko, hkrati pa množi dobiček pri trgovcih.

Ali mislite, da se ta denarna razmotrivanja tu ustavijo? Ne!

Prvič sem izmenjal v neki trgovini bankovec za deset mehikanskih dolarjev, ko sem nameraval kupiti predmet, ki je bil vreden nekako en dolar. Pričakoval sem torej, da bom dobil nazaj približno devet dolarjev. Kako sem se zmotil! Prejel sem jih enajst ali dvanajst.

»Zmotili ste se,« sem prijazno rekel trgovcu. Razumela se nisva, ker nisva govorila istega jezika, a ko sem mu molil denar, ki mi ga je bil pravkar vrnil, je prav dobro vedel, odkod izhaja nesporazum. Namrnil je obrvi in računl. Pokimal je in mi s tem hotel dati prav: z veliko kretnjo je pridal denarju, ki sem mu ga kazal, še dva novca po dvajset centimov.

Nisem se branil. Ali naj bi uvrstil tega moža med blazneže ali med dobrotnike? Nekoliko pozneje sem vprašal Leclera.

»Pokazal mi svoj denar,« je rekel.

Preštel ga je in mi razložil:

»To je jasno. Imel si deset dolarjev. Za en dolar si kupil blaga, in vrnilo so ti dvanajst

Protos

je znamka, ki zajamči trgovcu lahko prodajo. — Kdor »PROTOS« čevlje kupi, je zadovoljen: trgovec, ker s čevljem te znamke svojo stranko brezhibno postreže, občinstvo pa, ker spozna, da je »PROTOS« izdelek prvovrstna kvaliteta. — Znamka »PROTOS« nudi trgovcu garancijo za zadovoljne odjemalce.

A. Ješe
izdelovanje čevljev
Tržič

Zahtevajte povsod „SLOVENCA“

Konči Ahačič:

Bumček in Bunčica

I. Bumček pride k Biksom.

Bumček posluša, se smehlja in pazljivo zblje sestrico Bunčico. Ko je prepričan, da je utihnil, polglasno zabrunda:

Bunčica mala, sestrica zala, ajekaj sladko, sanjčkaj lepó.

A ko se zbudim, jagod dobiš, hruško maslenko, tepko medenko, ves lonček medu. Aja-tutu.

Aja-tutaja, Bunčica aja, Kar, sestrica, spf, saj bratec bedil!

Bumček-medvedček je sinček-edinček. Bunčica je pa manjša sestrica, ki se še prav nerodno kobaca in neprenehoma vleče svojo dudico, sladko koreninico.

Smreke so slične ogromnim zelenim ježem, bodečim na vse strani. Povsod. Posebno pa še tam v kočevskih pragozdovih. Če zapihava veter, se nagnejo in se love z iglastimi rokami. Pa tudi prerekajo se s svojimi ostrimi kocinami, obraslimi usti: »Si! Si! Oj, ste revčki, ve sosedje in sosedji vsi! Se do pasu mi niste. Hi! hi! hi! Si! Si! Bela breza, lepa kakor mlada nevesta, odgovori smreki: »Huh! Huh! Huh! Velik res je tvoj napuh! Manjšje smo, a krasotice! Ti si stara, grda, v lice! Iglasta kot jež! Da veš, veš, ve-e-č-š-š-š! Smreka od jeze še bolj pozeleni. »Si! Si! Tiho vsi!« »Huh-huh! Grd je tvoj napuh!«

dolarjev. Sklepanje: ukradel si približno en dolar.«

»Oh, moja glava!«

»Tako boš razumel. Tu dajejo vse banke, tako kitajske kakor tuje, dolarje v promet. Toda bankovec banke Y je včasih manj cenjen kakor bankovec banke X. Z druge strani pa velja srebrni dolar najmanj en dolar in dvajset centimov v drobižu. Imel si torej bankovec, ki je bil vreden v drobižu štirinajst dolarjev. Ko si pokazal prodajalcu denar, ki ti ga je bil vrnil, je mislil, da zahtevaš več. In dodal ti je še štirideset centimov.«

»Glej, kako sem se varal,« sem vzdihnil.

»Torej ta prodajalec ni ne blaznež, ne dobrotnik?«

»Ne, ampak navaden lopov.«

Od tistega dne, ko mi je Leclerc tako razložil, nisem poskušal več šteti denarja, ki so mi ga vračali v trgovinah. Iz tega sem dobil koristen nauk, da mora biti človek v Šanghaju pravi bankir ali finančnik, da si lahko nakupi vse potrebno.

A Kitajci opravljajo to popolnoma enostavno.

Oni namreč računajo strašno hitro s pomočjo kroglic, ki so nanizane na železnih žicah in s temi bi tudi jaz prav lahko zaznamoval svoje točke, kadar igram biljard.

Toda to me je precej oddaljilo od vožnje s tramvajem.

Ta se je končala brez nezgode in ko sem prekorajil Soochow-Creek, sem se znašel pred veličastnim policijskim poslopjem.

Lahko sem našel stanovanje doktorja Chi-ang-Jen-Kai-a, a na žalost mi je služabnik naznanil, da doktorja trenutno ni v Šanghaju, ker se udeležuje zdravniškega kongresa v Hong-Kongu.

»Ostane profesor Koo-Hsueh-Fan... Vedno moramo poskusiti.«

Policaji mi je pomagal in povedal šoferju

avtotaksija profesorjev naslov in zopet sem se peljal po cesti francoske koncesije. Pot od Soochow-Creeka do Community-a je bila dolga in gugajoče se vozilo je zavilo proti okraju, ki sem ga dobro poznal, saj je tu stanoval pokojni gospod Hainiloff.

Taksi se je ustavil pred hišo, ki je bila na viden skromna, toda brž ko sem stopil čez prag, sem videl, da je notranjščina z največjo tenkočutnostjo okrašena.

»Ali bi lahko govoril z gospodom profesorjem?«

Osmo poglavje

Ne da bi mi odgovoril da ali ne, me je služabnik peljal v sprejemno sobo in mi vzel posetnico. Mimoljeto nekaj minut in te sem porabil za občudovanje čudovitih bakrenih okras-kov in prekrasno izdelane ebenovne.

»Dober dan, gospod Martin. Kako vam gre? Kaj sem vam dolžan za čast vašega obiska? Lepo je, da ste se me spomnili...«

Obrnil sem se in si prizadeval, da bi prikrival svoje začudenje.

Mož, ki je pravkar vstopil, ni bil nihče drug kot tisti ljubeznivi vosed, ki je sedel poleg mene na tribuni aerodroma oni dan, ko se je leteči človek Kwan razbil na zemlji... Leclerc me je lepo predstavil, a nikakor si nisem zapomnil njegovega imena.

Moral sem lagati, toda le iz vljudnosti:

»Orostite, gospod, da sem vas prišel nadlegovat; tedaj ste me poučili tako uslužno o vseh podrobnostih kitajskega letalstva, da sem se obrnil na vas za druge podatke...«

»Prav ste napravili. Ves sem vam na razpolago, če vam more moje skromno znanje kaj koristiti...«

Njegove živahne oči so se za naočniki, v zlatom obrobljenimi, smehljale in pokazal mi je naslanjač.

Damske plašče za jesen, dežne plašče, jesenske obleke športna krila in bluže, jutranje halje, pisarniške halje, otroško konfekcijo nudi pred vselitvijo v nove lokale po skrajno znižanih cenah.

F. I. Goričar - Ljubljana
Sv. Petra cesta 29.

Komisijaska trgovina
Alojz Špetič
se je preselila iz Cankarjevega nabr. 5/I
v Gajevo ulico 5 pasaza „Nebotičnik“
Za cenj. obisk in nadaljno naklonjenost se
priporočam, ter beležim
Alojz Špetič
komisijasko skladišče
Anastas Pavlovič
Ljubljana, Gajevo ulica 5
pasaza „Nebotičnik“

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; štuitovanski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši spesek za mali oglaš 15 din. - Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka pečitna vrstica po 3 din. - Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlajši samec
pošten, razumen, vsestransko sposoben, vajen vsakega dela, išče kakršnokoli službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.217. (a)

Trgovski pomočnik

Izkušen v knjigarni, papirnici in galanteriji, mlad, pošten, dobrih staršev, išče službo v mestu ali na deželi. Gre tudi v skladišče. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (a)

Vajenci

Krojaškega učenca
za moško delavnico, s potrebno šolsko izobrazbo takoj sprejme »Elite« - Prešernova ulica. (v)

Pouk

Prof. Šlajs
poučuje privatno vtioliniste od najnižje do najvišje izobrazbe. Poljanska 15, stop. VIII. (u)

Objave

Javna dražba
najdenih predmetov bo 7. septembra na glavnem kolodvoru v Ljubljani. o

4 čevljarske pomočnike
za mešana dela takoj sprejme Kolničar Franc, Duplje. (b)

Pošteno dekle
ki je vajeno nekoliko kuhinje in postrežbe v gostilni, dobi službo. Naslov v podružnici »Slovenca« v Novem mestu. (b)

Prodajalka ali prodajalec
se sprejme za vodstvo konzuma. - Potrebna je daljša praksa, brezpogojna poštenost in kavelja. - Ponudb brez navedbe zahtevkov se ne upoštevajo in na nje ne odgovarja. Ponudbe na Upravo Josipdol pri Ribnici na Pohorju. (b)

Šolski sluga
se sprejme za manjšo šolo v Ljubljani. Sprejme se le upokojenec (orožnik, stražnik, železničar ali kak drugi), brez velike družine ali samec. Ponudbe je poslati takoj upravi »Slovenca« pod značko »Garantirano zanesljivo 14.216. Upoštevanje se le skrajno zanesljivo, resni, lepega nastopa. Ponudbi je priložiti priporočilo kake ugledne ljubljanske osebe. Navešiti je dosedanje službovanje, starost, družinske razmere itd., po možnosti priložiti sliko. (b)

Posedstva

Novo hišo
z že vpeljano gostilno in mesarijo v prometnem kraju poceni prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.192. (p)

VEČ STAVBNIH PARCEL

v bližini kolodvora v St. Vidu - se pod ugodnimi pogoji prodaj. - Poizve se: Vižmarje 59.

Kunaver Ludvik
gradbeno-strokovno obraženi posredovalec - Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 27-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za navete brezplačno na razpolago. (p)

Honorarna učna mesta
razpisuje nek zavod v Ljubljani. Ure se honorirajo 16-20 din. Naslednje leto služba stalna, dogovorno. V poštev pridejo le prvovrstni predavatelji, najboljšega nastopa, profesorji (-ice), aktivni in v pokolu, ter komercialisti in oni, ki so izprašani za trgovske šole oz. ki imajo to prakso. Pismene vloge s podatki službovanja, stroške in starosti je poslati takoj upravi »Slovenca« pod »Dober predavatelj in pedagog«. - Navedite tudi svoj prosti čas. (b)

Auto-motor

Motorno kolo
150 ccm, športni model, v najboljšem stanju, ugodno prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Motor« 1388. (f)

Širite »Slovenca«!

Prodamo

Pisalni stroj
prav dobro ohranjen, poceni prodaj Matelič Josip, Ljubljana, Groharjeva 3.

Štajerska jabolka
zrela, za marmelado, po 2 din kg. - »Jugosad«, Resljeva 4, tel. 48-37. (l)

Moške svilene srajce
trpežne, moderni vzorci
Din 29 -
moške tople srajce
Din 24 -

moške nogavice
močne, moderni vzorci
Din 5 -

moderne svilene kravate Din 7 -
damske svilene kombinirane in srajce Din 24 -

damske svilene hlačke Din 10 -
damske moderne svilene bluže Din 20 -

damske hlačke in srajce tople in močne Din 8 -

trpežne ženske športne bluže v vseh barvah in velikostih Din 10 -

Svilene nogavice ženske trpežne Din 8 -

in razno ostalo blago po neverjetno nizkih cenah prodaja

„ZORA“
Ljubljana, Miklošičeva c. 30

Obiščite nas in prepričajte se, da imamo veliko zalogo in prodajamo dobro blago po zelo nizkih cenah.

Trgovci, obiščite nas, da si povečate Vaš zaslužek.

Slive za žganje
prodaj Marjan Glavnik - Ljubljana. (l)

Kolesa, šivalni stroji
po globoko znižanih cenah edino v trgovini Triglav, Resljeva cesta 16. Rabljena kolesa in stroje vzamem v račun. (l)

Dežne plašče, obleke,
perilo itd. si nabavite najboljšo in najcenejšo pri Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

Šolske torbice
in nahrbtnike v veliki izbori priporočila L. Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. (l)

Grozdje
za kuhanje žganja, obrana in mešana jabolka in žganje (komovico) ima Mijo Babič, Rajčič. (l)

KOLESA
najnovejši letošnji modeli v največji izbori naprodaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Trgovina
s kompletnim inventarjem, z dobro ohranjenimi »Berkele« tehniko za mešano trgovino, na prometnem kraju v Ljubljani, prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »8000 din« 14.198. (l)

Čevljarski stroji
razne transmisije in železje za stroje ugodno naprodaj pri »INDUS« družba z o. z. Ljubljana, Sv. Petra c. 72

Celuloidne žčite za vrata!

Celuloid v ploščah naročite pri **FR. ZRNEC**
Ljubljana
Kopitarjeva ulica 1.

Kislo zelje, repo sarmo, prvovrstno, vsako množino, dobavlja Ho- man, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, tel. 35-39. Cene konkurenčne. (l)

Vnajem

Lokal
pripraven za vsako obrt, oddam s 1. oktobrom. - Cerkevna ulica 21. (n)

Stanovanja

ODDAJO:
Stanovanje
oddam. Izžanska c. 375. c

IŠČEJO:
Majhno stanovanje

enosobno, ali sobo s šteditnikom, suho in svetlo, iščemo. Naslov v upravi »Slovenca« pod 14.194. c

2 ali 3 sobno stanovanje
s pritliklami iščem ali vzamem v najem vilo na Jesenicah ali v okolici (Lesce, Zirovnica, Radovljica, Dobrava). Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (c)

Kupimo

Stoječo otavo
kupi Franja Kačič, Ljubljana VII, Celovška 67.

Generator
trofazni 10.30 KVA, motorje 60 KS, 3000-380, istosmerne motorje kupi Perles, Ostjsek. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Dijaki

Dijaka
sprejemam na stanovanje in hrano, najrajši nižješimnazijca. Strogo nadzorstvo. Tyrševa c. 99. D

Stanovanja
z oskrbo ali brez, za dijake in posebej dijakinje išče »Christofov zavod«, Domobranska cesta 15. - Prednost bližnja zavoda in cerkve sv. Jožefa itd. Iščemo le pri zajamčeno zanesljivih rodbinah - skrbno nadzorstvo. Potrebujemo boljša stanovanja, srednje cene in tudi najcenejša. - Pošljite le pismene ponudbe (osebno strank ne sprejemamo), navesti je vse podatke in ceno. Zglase naj se tudi oni, pri katerih so naši dijaki (-inje) vsako leto stanovali. (D)

Razno
Cvetlice
se vam smehljajo. Fantastično pester barve odražajo dalje, nageljni, baržunice in druge cvetlice, ki jih je razstavila trgovina s semenih M. Berdaja (prej Urbanič) v svojih izloženih oknih na Miklošičevi cesti št. 8 (nasproti hotela Union). Oko se ne more dovolj nagledati te lepote, ki je plod velikega truda zlasti v gojenju dalj. (r)

Črnomelj
Ker bo konec tega tedna montaža Lutz-peči v Posojilnici v Črnomlju - vljudno prosimo vse cenjene interese, da se takoj pismeno obrnejo na našo tovarno v svrhu informacij, naročil in ev. obiska našega monterja pri Vas. V primeru takojšnjega naročila odpadajo stroški monterja, ker smo iste prevzeli sami. Rupena - Lutz, tovarna peč, Ljubljana 7.

Sevnica
Ker bomo v kratkem imeli zopet montažo Lutz peč v Sevnici, vljudno prosimo vse cenjene interese, da se takoj pismeno obrnejo na našo tovarno v svrhu informacij, naročil in event. obiska našega monterja pri Vas. Rupena - Lutz, tovarna peč, Ljubljana VII. (r)

Nabavite si sedaj

BOSCH

specijalne reflektorje za zavoje in proti megli.

Generalno zastopstvo:
Jugoslavensko industrijsko i trgovačko d. d.
Zagreb, Gunduličeva 17. Telefoni: 22-652, 22-651

Bosch-postrežba Ljubljana:
Kraljič Jože, Gosposvetska cesta 1

Bosch-postrežba Maribor:
Alfred Marini, Tržaška cesta 16

Za začetek šole!
Starši! Dijaki!

Vse

šolske potrebščine

zvezke, risalno orodje, ravnila, papir, barvice, tuše, svinčnike, radirke, mape, zlasti nalivna peresa, aktovke itd. Prav tako vse v zalogi za srednje tehnične šole dobite ugodno pri

Novi založbi v Ljubljani
(Kongresni trg 19)

Podružnica „SLOVENCA“
je na Miklošičevi cesti št. 5

SPECIJALITETA FIRME

Bruno Moser
veletrgovina z vinom
Zemun
Moserjeva ulica 1 - Telefon 37-555

Zaloga tudi v Javnem skladišču v Ljubljani

Zastopnik za Maribor in okolico
g. Franc Vogrin
Maribor, Majstrova 15/L. Tel. 26-64

ki je z zakonom zavaro in kakovosti neprekosljiv.

Da se potrošniki obvarujejo neuspešnih ponaredb naj zahtevajo izrečno izvorni truškogorski biser, ki je zakonito zaštiten izdelek tvrde B. Moser, Zemun. Pazijo naj, da ima zamašek žig »Frushkogorski biser«, kar jamči za izvorno polnitev.

Poskusite ga na velesajmu v Ljubljani!

Josip Turk

okrajni šolski nadzornik v p., odlikovan z redom sv. Save in Rdečega križa, častni član raznih učiteljskih društev

danes ob pol 14. v 75. letu starosti, dotrpel po dolgi in mučni bolezn, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 6. t. m. ob pol 17 iz mrtvašnice sanatorija, Stara pot 2, k Sv. Križu. Venci se hvaležno odklanjajo.

Radovljica, Ljubljana, Novo mesto, Metlika, Budimpešta, dne 4. septembra 1938.